

JAV KONGRESAS
TIRIA PADĖTĮ
PABALTIJYJE

Didelio skaičiaus rezoliucijų, liečiančių Pabaltijos valstybes, paakintas Atstovų Rūmų Užsienio Reikalų Komisijos Europos Reikalams Pakomisis š. m. gegužės 17 d. pravedė apklausinėjimą apie dabartinę padėtį Sovietų pavergtose Pabaltijos valstybėse. Pakomisiui pirmininkavo Edna F. Kelly, atstovė iš New Yorko. Ji ir vadovavo apklausinėjimams.

Pakomisis tyrinėjo Pabaltijos valstybių rusifikaciją, gyventojų perkeldinimą ir kolonizaciją bei religijų persekiojimą.

Pranešimą visais tais klausimais visų trijų Pabaltijos valstybių vardu padarė VLIKo ir Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas, Vaclovas Sidzikauskas. Lietuvių liudytojas buvo Alfonsas Milukas, baigęs Kauto Universitetą, visai neseniai atvykęs į šį kraštą iš okupuotos Lietuvos. Milukas yra Amerikos pilietis. Estų liudytojas buvo Arseni Taalman, baigęs Talino Politechnikumą ir 1963 m. gruodžio mėn. pasprukęs iš okupuotos Estijos. V. Sidzikauskas ir abu liudytojai po pranešimo atsakinėjo į klausimus.

• **Tarptautinė Žmogaus Teisių Lyga**, kuri savo laiku įteikė Jungtinių Tautų Specialiai 24-ųjų (Dekolonizacijos) Komisijai memorandumą su prašymu tirti sovietų kolonializmą Pabaltijos valstybėse, š. m. gegužės 19 d. suruošė pagerbinimą tos Komisijos pirmi-

Inž. Jonas Jurekėnas ALT Sąjungos seime gegužės 29 d, New Yorke skaitys paskaitą tema: Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos veikimo gairės ateitį.

ninkui Ambasadoriui Sori Coulibaly. Tame pagerbimo priėmimo dalyvavo ir Vliko pirmininkas Vaclovas Sidzikauskas, kuris turėjo progą plačiau išsikalbėti su A m b a sadorium Coulibaly apie Sovietų kolonializmą Lietuvoje ir reikalą tą klausimą įrašyti į Komisijos darbotvarkę.

ALT PRANEŠIMAS

Į pasiūstą Amerikos Lietuvių Tarybos laišką š. m. balandžio

30 d. JAV Prezidentui L. B. Johnson, kuriuo buvo paremta Prezidento politika kovoje su bolševikų-komunistų imperialistine grobimo politika Azijoje ir priminta Prezidentui Lietuvos už grobimą tų pačių agresorių -- bolševikų bei išreikšta viltis dėl Lietuvos išlaisvinimo paskubinimo, Valstybės Departamentas š. m. gegužės 14 atsakė Amerikos Lietuvių Tarybai šiuo laišku:

ASSISTANT SECRETARY OF STATE, Washington, May 14, 1965
Dear Mr. Simutis:

Your letter of April 30 to the President of the United States in which you expressed your support for the United States Government's policy in Viet-Nam is highly appreciated. You may be assured, that in conformity with the traditional American concern for the rights and just aspiration of all peoples, the United States will continue its policies in the defence of freedom and national independence throughout the world.

Sincerely yours,
William J. Jordan

• **JAV VYR. TEISMAS** paskelbė negaliojančiu įstatymą, kuriuo JAV vyriausybė leidžiama sulaukyti ir sunaikinti atdarai siunčiamą iš užsienio komunistinę propagandą, nebent adresatas prašytų, kad siunta būtų jam pristatoma.

Teisėjas William O. Douglas, atstovaudamas teisėjų daugumos nuomonę, pareiškė, kad adresatui tokio būdu būtų užkrauta "nekonstitucinė našta" ir nesmagumas prašant spaudos, kuri vyriausybės atžymėta "komunistų politinė propaganda".

Teisėjas W. J. Brennan pareiškė, kad nenorįs tokių siuntų gavėjas jau yra apsaugotas kitų taisyklių, leidžiančių pareikšti paštui, kad jam tokios siuntos nebūtų siuntinėjamos.

• **JAV PAŠTO ĮSTAIGOS DEFICITUI** (762 ml. dol. metams) padengti siūloma imtis tokių priemonių: sujungti I klasės ir oro pašto ratas, pakeliant atitinkamai mokestį; panaikinti įvairias iš-

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Seimo ir Vilties Draugijos narių suvažiavimo išvakarėse sveikiname tų organizacijų vadovybes, rengėjus ir atstovus ir linkime kūrybingų ir našių darbo vaisių.

DIRVA

JOHNSONO DOKTRINA

SOVIETŲ RAKETŲ PASIUNTIMAS Į KUBĄ IR KOMUNISTINIO REŽIMO PALIKIMAS TOJE SALOJE PARODĖ, KAD MONROE DOKTRINA YRA MIRUSI. — PASKUTINIAI ĮVYKIAI DOMINIKO SALOJE IŠKĖLĖ NAUJĄ SAMPRATĄ JAV UŽSIENIO POLITIKOJE — JOHNSONO DOKTRINĄ, KURI LEIDŽIA KOVOTI. KAI ŽODŽIU SUSIKALBĖTI NEBEGALIMA.

Vytautas Meškauskas

Jei nebūtų žmonių aukų, dėl įvykių Karibų salose, kaip ir Vietname, galima būtų gardžiai pasijuokti. Adlai Stevensonas, JAV delegatas JT Saugumo Taryboje šeštadienį pareiškė, kad JAV panaudos visą savo galią paliaubų Dominikų Respublikoje įgyvendinimui. JAV visą savo galią, kaip atsimename, ir panaudojo tam, kad komunistinis režimas neiš-

imtis ir nuolaidas taikomas ne pelno organizacijoms (šiomis išimtimis naudojasi dauguma laikraščių leidyklų); panaikinti specialias ratas knygų, vietinės spaudos ir švietimo medžiagos siuntoms, iš viso, padidinti pašto siuntų mokestį.

• **J. E. HOOVER**, FBI direktorius, pateikdamas Kongresui detalų raportą apie kriminalinių nusikaltimų padėtį JAV, kartu palietė ir komunistų infiltracijos reiškinius. Savo raporte jis rašė: "Mes radome praktiškai kiekvienoje kultūrinio bendradarbiavimo grupėje (su Sov. S-ga), atvykusioje į šį kraštą, KGB, Sov. S-gos vyriausybės saugumo, nari".

• **VIENAS JAV DIPLOMATŲ**, neseniai grįžęs iš Indonezijos, pareiškė, kad ne tiek amerikiečiai, kiek rusai laikytini daugiau nukentėjusiais Sukarno "karalystėje". Girdi, "mes supylėme milijardą dol. ir nustojo Sukarno draugystės, gi rusai supylė 1,2 bil. dol. ir prarado ne tik Sukarno, bet ir visą komunistų partiją, nuėjusią į Peipingo pusę".

• **GEN. DE GAULLE** savo draugiškais žestais Maskvos atžvilgiu galys laimėti skaitlingos prancūzų komunistų partijos balsus per būsimus rinkimus.

galėtų toje valstybėje. Kai komunistinio priešo šioje saloje savo oponentus jau baigė nugalėti, JAV kartu su Saugumo Taryba (kurios nutarimus JAV galėtų lengvai paversti neveiksmingais, pasinaudamos veto teise) pasiryžo prie pergalės neprileisti. Tam ir reikalingos paliaubos, kad suklaidintų išgelbėjus nuo pralaimėjimo! Bet kodėl? Turbūt todėl, kad karininkų junta, kurios kariai suklaidintų nugalėjo, nėra tikri gyventojų daugumos reprezentantai. Bet kas juos gali reprezentuoti? Suklaidintų? Tie buvo susidėję su komunistais ir JAV pasiuntė savo kariuomenę, visai nežinodamos gyventojų daugumos noro.

Marquerite Higgins, patyrusi stebėtoja ir gera pranešėja, rašė iš sostinės Santo Domingo, kad ką galvoja patys tos valstybės gyventojai, yra nepaprastai sunku nustatyti. Jai atrodo, kad dauguma, savisaugos instinkto vedami, nori būti nugalėtojo pusėje ir tiek. Toks reiškinys buvo žinomas ir kitur, net daug kultūringesnėse šalyse, pavyzdžiui Vokietijoje, to dėl iš tikro labai sunku nustatyti tautos daugumos valią.

Ta prasme, JAV sumanymas paversti to krašto valdymą Amerikos Valstybių Organizacijai (OAS) ilgesniam laikotarpiui, per kurį kraštas galėtų ramiai pereiti prie tvarkingos savivaldos, atrodo gana teisingas. OAS kariuomenės vadu bus paskirtas Brazilijos generalas, atseit tos valstybės, kuri pati tvarkosi perversmų keliu. Ar nebūtų prasmingesnė pačių JAV okupacija?

Iš vienos pusės, JAV įsikišimas sulaužė tos pačios Amerikos Valstybių Organizacijos (OAS) nuostatus, kurie neleidžia kištis į bent kurio nario vidaus reikalus. Grynai formaliai žiūrint, buvo nesiskaityta ir su JT prin-

cipais. Iš kitos pusės prezidentas Johnsonas turėjo pasiūsti savo kariuomenę, jei norėjo išvengti antrosios Kubos.

Tai jau ne pirmą kartą Amerikos istorijoje, kad faktai verčia prasilenkti su teisės raide. 1821 metais Rusijos caras išleido "ukazą", kuriuo svetimiems laivams buvo uždrausta prisitarti 100 mylių prie Rusijos valdomų teritorijų, kurių tarpe buvo ir šiandieninė Aljaska. Tuo laiku Washingtono administracija, kurios Valstybės Sekretorius buvo John Quincy Adams, tokiam įsakymui priešinosi, aiškindama, kad jokia Europos valstybė neturi teisės steigti savo kolonijas Amerikos kontinente. Bet jei jos gali steigti kolonijas kitur, kodėl Amerikai turi būti daroma išimtis? Atsakymas į tokį klausimą buvo toks, kad tai prieštaravo JAV interesams ir tiek!

Šitas caro "ukazas", o kartais Europos valstybių intervencijos baimė Lotynų Amerikoje, privertė tą principą paskelbti kaip oficialią JAV politiką. Tai 1823 m. gruodžio 2 d. prezidentas James Monroe ir padarė. Kiekvienos Europos valstybės įsigalėjimas Amerikos kontinente paskelbtas "nedraugišku" aktu JAV. Faktiniai dėl to buvo susitarta su D. Britanija, kuri siūlė ką nors panašaus paskelbti bendrai, tačiau JAV pasirinko geriau vieną šalį šią aktą.

Toji Monroe doktrina iš pradžių tačiau nepadarė didelio įspūdžio Europai. Taip pilietinio karo metu Ispanija okupavo jos buvusią koloniją Santo Domingo, Prancūzija įsikišo į Meksikos vidaus reikalus, primestama jai imperatorių Maksimiliano. Į JAV protestus nebuvo kreipiama per daug dėmesio. Tačiau ilgainiui, JAV virstant pirmąjį pasaulio galybę, Monroe doktrina tapo lyg ir tarptautinės teisės dalimi. Tik Chruščiovo sėkmingos pastangos įsigalėti Kuboje parodė, kad Monroe doktrina faktinai yra mirusi.

Komunistinio grėsmė Dominikų Respublikoje prezidentą Johnsoną privertė atsakyti savo pirmtakui J. F. Kennedy politikos ir pasipriešinti ginklų, ne-

(Nukelta į 2 psl.)

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS
SĄJUNGOS SEIMAS

įvyks gegužės 29 ir 30 dienomis, Statler Hilton viešbutyje 7th Ave. ir 33rd St., New York, N. Y.

SEIMUI NUMATYTA SEKANTI DARBOTVARKĖ:

šeštadienį, 29 dieną:

10:00 Registracija,

12:30 Iškilmingas posėdis.

Inž. Jono Jurekėno paskaita tema: ALT S-gos veikimo gairės ateitį.

2:00 Darbo posėdis.

- a) Seimo prezidiumo ir komisijų sudarymas.
- b) Sąjungos valdybos pranešimai: S-gos pirm. Vytautas Abraitis ir izd. Povilas Ališauskas.
- c) Revizijos komisijos pranešimas.
- d) Diskusijos dėl pranešimų.
- e) Lietuvos laisvinimo organizacijos reikalai: dr. Bronius Nemickas ir Emilija Čekienė.

7:00 B A N K E T A S.

7 val. cocktail, 8 val. vakarienė, 10 val. šokių.

Invokacija — dr. kun. S. Valiusaitis.

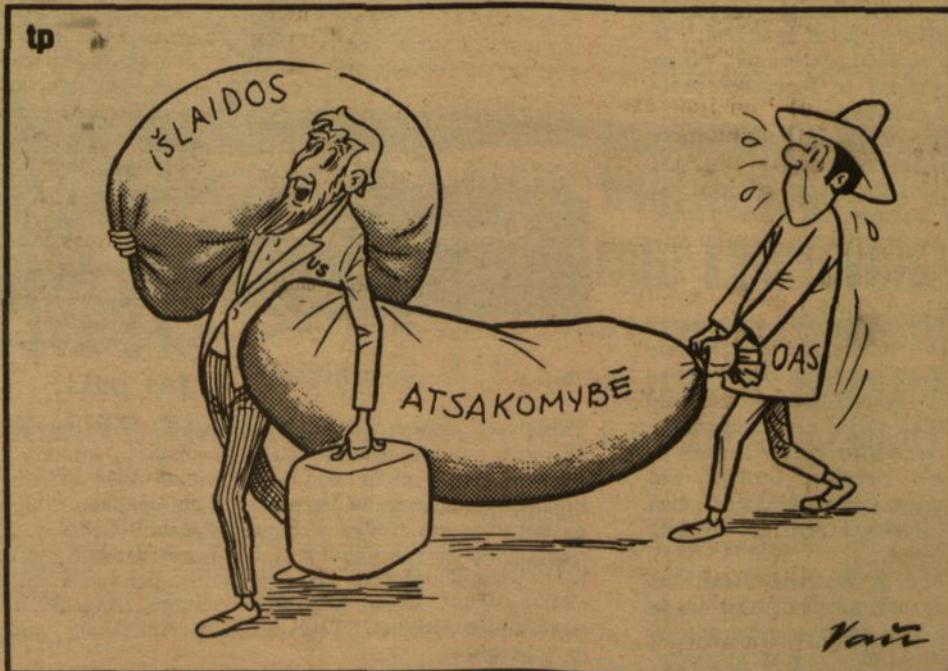
Sekmadienį, gegužės 30 dieną:

9:00 - 12:00

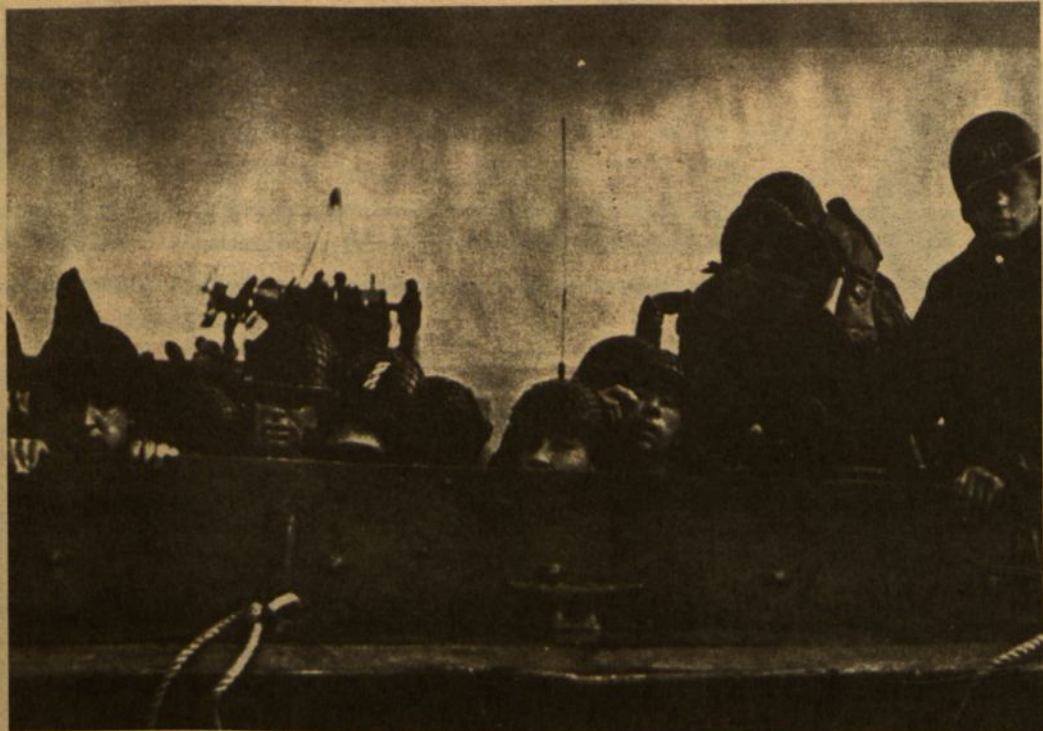
- 1) Skyrių pirmininkų pranešimai.
- 2) Sąjungos valdybos rinkimai.
- 3) Tarybos rinkimai.
- 4) Revizijos komisijos rinkimai.
- 5) Rezoliucijų priėmimas.

Po pietų tose pačiose patalpose įvyks VILTIES draugijos narių susirinkimas.

ALT S-gos valdyba kviečia visus narius suvažiavime gausiai dalyvauti.

Visad malonu, jei kas nors truputį padeda...

Plokščiadugniai laivai, prisėdę amerikiečių kareivių, plaukė į atkrantę...

VAKARŲ FRONTE... (9)

Nebėra daugiau šaudmenų...

Giliame bunkeryje vokiečių 916-to pulko vadas pulk. Goth, sėdėdamas tarp savo štabo karininkų, tyliai klausėsi, kaip viršuje sproginėjo sunkieji laivyno sviediniai. Buvo 9 val. 20 min. ryto.

Šį kartą jie mus pasiryžę sudaužyti, -- sumurmėjo Goth ir telefonu iššaukė divizijos štabą.

-- Laivyno artilerija visai keičia mūsų gynybą. Jau stingame šaudmenų. Reikia, mano generole, kad skubiai papildytumėte atsargas.

Bet vietoj atsakymo pulkininkas išgirdo trakstelėjimą. Telefonu linija liko nutraukta.

Visiems pakrančio lizdų vadams buvo įsakyta taupyti šaudmenis. Kareiviai keikė savo vadovybę, kad ji prieš dvi savaites iš pajūrio į krašto gilumą išvežė pusę šaudmenų, kadangi ten sandėliai ne taip pavojingai išstatyti prieš ugniai. Dabar, kada prie-

šas apšaudė, įmanoma pristatyti šaudmenų. Vienas sunkvežimis, vežęs patrankoms sviedinius, kliudytas laivo patrankos išlėkė į orą...

Lt. Frerking įsakė kulkosvaidžiams taupyti amuniciją, šaudant tik pavieniai. Gi sulaukyti puolančius pėstininkus pavienių kulkosvaidžių ugnimi yra neįmanoma ir čia pasirodė vokiečių gynybos silpnoji pozicija.

Apie pietus Severloh su savo kulkosvaidžiu buvo iššaudęs 12000 šovinių. Atkrantėje gulėjo eilės lavonų. Paprasta akimi matėsi ant šalimų nupieštas baltas numeris "1", kas reiškė, kad priklauso 1-ai divizijai. Kranto gynyba buvo susilpnėjusi. Laivyno artilerija apnaikino minosvaidžius ir apkasus. Ir štai dabar amerikiečiai su plokščiadugniais laivais, ant kurių buvo pakrauti

tankai, pradėjo iš naujo artėti prie atkrantės. Pirmasis jeepas su sunkiuoju kulkosvaidžiu jau riedėjo smėliu. Viršila Pieh užsidėjęs ant savo karabino granatą ir nusitaikęs iššovė. Granata pataikė tiesiai į automobilį. Dar viena granata ir sekė tankas irgi sustojo. Bet kitas tankas jau atsuko į bunkerį patranką. Sviedinys patiko tiesiai į angą.

Šį kartą prasidėjo žiauri kova dėl kiekvienos pėdos. Vis daugiau į krantą riedėjo amerikiečių tankų, kurie naikino rezistencijos lizdus. Ir kai Lt. Frerking davė įsakymą šaudyti iš visų ginklų, kad būtų galima atsitraukti į antrines pozicijas, kareiviai tylėjo. Nebebuvo šaudmenų! Atsitraukti perbėgimais po tankų ugnimi buvo nelengva ir tik nedaugeliui pavyko. Laiminguosi bataljono vadas ramino:

-- Mes laukiame atvykstant mūsų tankų, kurie perėję į kontrapuolimą atstums amerikiečius į jūrą.

Kai 1942 m. vasarą Rommelis su savo Afrikos armija pasiekė El Alamein aukštumas ir veržėsi Nilo kryptimi, nebebuvo nė vieno, kuris duotų nors surūdijusį centą už britų kariuomenę. Anglai paskubomis štabe degino popierius. Traukiniai į Palestiną ir Jordaniją buvo pripildyti bėgliais. Britų vadas Auchinleck numatė kariuomenės atitraukimą už Nilo ir Rommelis buvo visai tikras savo pasisekumu. Jis buvo taip tikras, kad lankydamasis Berlyne, užsienio žurnalistų konferencijoje, sustojęs tarpduryje ir paėmęs durų rankeną juokdamasis pasakė: "Štai kaip aš laukau Aleksandrijos duris".

Bet tuo metu Nilo pakrantėje įvyko pasikeitimų. Netikėtai į karą istoriją įžengė Montgomery. Tiesą pasakius, Chruščillio jo nenorėjo, ir jam beveik jėga jis buvo įpirštas Auchinleck vieton. Šis Montgomery, prieš visas žaidimo taisykles, nutarė nuverstį nuo sosto visų išgarbintą Rommelį. Tam jis turėjo gerą receptą, prieš kurį negalėjo atsilaukyti joks drąsiausias ir gudriausias vadas. Į mūsų jis mėtė keletą tūkstančių patrankų, lėktuvų ir šimtus tūkstančių sviedinių. Tai buvo tokia plieno užtvara, kurios negalėjo peržengti Rommelio armija ir ji sustojo prie Alam Haifa. Britų pergalė Afrikoje buvo medžiagos pergalė.

Nuo tos dienos, kai Montgomery sužinojo, kad priešais jį yra Rommelis, kuriam pavesta ginti Normandiją, jam buvo aišku, kad jis turės panaudoti tą pačią procedūrą kaip ir prie El Alameino. Tad Montgomery tezę buvo, kad pirmieji išsilaušinimo daliniai turi būti sudaryti iš tankų ir sunkiosios artilerijos.

Ir kadangi tankams ir patrankoms išlaipinamiems į atkrantę sudarė didelį pavojų Rommelio pavadeninės kiltrys, Montgomery apvertė Eisenhowerio planą puolimą daryti potvynio metu, ko kaip tik laukė ir Rommelis. Kaip ir prie El Alamein, Montgomery ap-

statė Rommelį.

Visa vokiečių gynyba buvo pagrįsta laukiant puolimo potvynio metu ir niekas net neįsivaizdavo, kad kas nors drįs išsilaipinti atoslūgyje ir per neįprastą 800 šimtų metrų atkrantę pulti vokiečių pozicijas. Visa vokiečių artilerijos jėga buvo sukoncentruota į patį krantą. Montgomery rizikavo atsakomybe už nuostolius kaip tik šiame 800 metrų neįprastame plote, kurį palieka atsitraukusi jūra. Ir tai jis darė dėl to, kad norėjo išlaipinti sunkiuosius ginklus.

Britų antroji armija, vadovaujama gen. Dempsey, turėjo išsilaipinti tarp Arromanches ir Ouistreham, būtent apie 30 km. pločio pajūryje. Ji turėjo su savo šarvuotais pralaužti vokiečių linijas ir užimti Caen ir Bayeux miestus.

Po didelių bombardavimų, pirmieji britų tankai buvo iškelti į krantą 6 val. ryto. Nežiūrint didelio vokiečių pasipriešinimo, britams pavyko dviejose vietose

pralaužti vokiečių rezistenciją. Divizijos vadas gen. Richter nebežinojo, ar visi rezistencijos lizdai dar laikosi, kai 3 val. po pietų štabe suskambėjo telefonas. Skambino 736-to pulko vadas Krug.

-- Mano generole, priešas jau yra virš mano blokhauso ir liepia man pasiduoti. Aš nebeturiu priemonių gintis ir neturiu ryšio su kitais savo vienetais. Ką turiu daryti?

Generolas sunkiai nurijo seilę. Šalia jo tylėdami stovėjo šarvuotos divizijos vadas gen. Feuchtingeris, šarvuotųjų pulko vadas Kurt Meyeris ir kiti štabo karininkai. Visi girdėjo klausimą ir įsmeigę akis į generolą laukė atsakymo.

Generolas ramiu balsu atsakė:

-- Pulkininke, man nebeprilaužo daugiau duoti jums įsakymų. Elkitės pagal savo sąžinę. Ir tyliu balsu pridėjo:

-- Sudie!

(Bus daugiau)

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ

Frances P. Bolton

CONGRESSMAN
22nd District

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ

FROM A FRIEND

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis MEMORIAL DIENOJ

LUIKART INSURANCE
AGENCY

GENERAL INSURANCE
18609 St. Clair Ave KE 1-4770

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ

SCHENLEY
DISTILLERS
COMPANY

10012 CARNEGIE AVE.
Phone 231-5864

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

JOHNSONO DOKTRINA

(Atkelta iš 1 psl.)

paisant teisės raidės. Pradėta kalbėti apie 'Johnsonso doktriną' kurios tikslus tekstas dar nėra paskelbtas ir net suformuluotas. Tačiau jos esmė sukasi apie tai, kad JAV savo interesams apsaugoti turi griebtis visų galimų priemonių.

Kadangi apie "Johnsonso doktriną" buvo pradėta kalbėti Dominikų Respublikos įvykių proga, tai man priminė to šventojo, kurio garbei ta sala buvo pavadinta, paskutinį pamokslą Pietų Prancūzijoje, Languedoc vietovėje. Šventas Dominikas (1170-1221) visą dešimt metų stengėsi atversti heretikus Albigezus, Toms pastangoms nedavus vaisių, Šv. Dominikas paskelbė: "Daug metų aš bandžiau jus tikrinti švelniai, mokydamas, melsdamasis ir verkdamas. Tačiau pagal mano krašto patarlę, 'ten, kur nepadeda palaiminimas, padeda smūgiai. Mes turime prieš jus sukelti kunigaikščius ir prelatus, kurie apginkluos tautos ir karalystes prieš šį kraštą... ir tada smūgiai pravers ten, kur palaiminimas ir švelnumas pasirodė esąs bejėgis".

Visa problema, kaip tuos 750 metų senumo žodžius paversti priimtinais šių laikų pasauliui. Prūptį juokinga, kad tas uždavinys atiteko skeptikui ir liberalui Adlai Stevensonui.

* JAV SPAUDOJE viešbėkarojama mintis, kad buv. Dominikų Resp. prezidento Bosch ministris Guzman esąs tinkamiausiu politiku, galinčiu apjungti sukilimo terlojamo krašto žmones politinėn vienybėn. Būdinga, kad Guzmano kandidatūrai į prezidentus vieningai pritaria sukilėlių vadovybė.

Šalia to pasirodė žinios, kad Guzmanas, savo laikubūdamas žemės ūkio ministru, kartu buvo ir žemės ūkio banko direktorium. To paties banko, kurio vadovybė buvo apkaltinta labai stambiais išskvojimais.

tik tiesioginė
liepsna padaro
juos taip skanūs!

tas pats!

Tiesioginė, sunkiai dirbanti, nešposaujanti liepsna. Kiek skonio ji suteikia maistui. Tiesioginė liepsna suteikia kai ko ypatingo ir alaus skoniu. Ji veikia kiek skirtingai, bet rezultatai tie patys... puikus skonis. Ugnimi darymas yra tradicinis Senojo Pasaulio būdas... juo išgaunamas geresnis skonis iš visko, kas dedama alų darant. Ugnimi darymas yra brangesnis, bet tuo būdu išgautas skonis labiau patinka klientams. Ragauk šalta Stroh's dar šiandien. Tai vienintelis Amerikoje ugnimi darytas alus.

ŽIURĖKITE BEISBOLĄ, ĮJUNGUS ABC-TV KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ, WEWS, Channel 5

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

LIETUVOS KLAUSIMAS JAV KONGRESE

Kongreso pakomisė Europos reikalams pradėjo liudininkų apklausinėjimus tikresnio valdžios sudarymui ir medžiagos apie esamą padėtį Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje surinkimui.

Politinė akcija eina dviem keliais -- tai tebelaukias savo eilės pavergtųjų tautų klausimams svarstyti komisijos steigimas, ir duomenų rinkimas ryšium su įteiktomis rezoliucijomis Kongrese dėl padėties Pabaltijo valstybėse, reikalaujant tą klausimą iškelti JTO.

Kiek abu klausimai turi pritarimo ir rėmėjų, tiek atsiranda ir kiek kitaip galvojančių politikų. Kiekvienas klausimas Kongrese ar Senate ruošiamas, svarstomas, nagrinėjamas ilgos ir varginančios procedūros rėmuose. Kiekvienas iškeltas klausimas turi savo rėmėjų, turi abejingųjų ir, pagaliau, opozicijos. Opozicija nebūtinai atsiranda "iš principo". Toje opozicijoje įsiskaitytini žmonės, kurie mano, kad yra JAV svarbesnį ir pirmiau svarstytiną klausimą.

Liudininkų apklausinėjimai ir medžiagos apdorojimai pakomisėse yra pradiniai žygiai, kurių laukia dar labai tankūs politiniai kovai. Bet pradžia jau yra.

Lietuvių visuomenė apie tą pradžią yra informuojama trumpais komunikatais arba korespondencijomis apie liudininkų apklausinėjimus. Šioje eigoje to dar mažai. Reikia asmeniškai susitikti ir išsikalbėti su vienu ar kedu Kongreso atstovu, kad įsitikinti, kaip svarbu, kad toji politinė akcija būtų įvykiu kabinetuose jaučiamą gyvenseną lietuvių visuomenės reakcija. Tai atsiekti nesunku laiškais, kurių tekstais ir platesnio masto organizavimu turėtų rūpintis tos mūsų organizacijos, kurioms politiniai reikalai tiesioginiai priklauso. O joms talkininkauti turėtų visi kam tik rūpi, kad Lietuvos nepriklausomybės klausimas nebūtų keliamas vien tik vasario 16 d. iškilnių ar kt. progomis. Yra prasidėjęs konkretus politinis darbas ir jame negalime likti tik stebėtojai.

Ne kartą esame girdėję abejonių, ar šiuo metu būtų tikslinga Pabaltijo klausimą iškelti JTO, kada ten įsigalėjęs bejėgiškumas ir nepalankumas akcijai, priešiška Sov. S-gos politikai ir nusistatymui jos užvaldyti sričių atžvilgiu. Didieji "antikolonistai" nieko nepajėgia įžitūrėti, kas dedasi už geležinės uždangos.

Be abejo, tuo klausimu galime kalbėti ir diskutuoti, bet tuo pat metu neturėtume abejoti JAV iniciatyva, kuri pasirodė veiksminga.

IŠ F. VALIUKO SIMFONIJOS

Kaip prisimename, 1956 m. p. Žilys Naujienose išskėlė klausimą, ar socialdemokratas F. Valiukas nedirbo bolševikams. Ryšys su iškilusiu klausimu apie gyd. A. Domaševičiaus veiklą nepriklausomoje Lietuvoje ir ieškodami tiesos -- Dirvos 37 numerioje paskaitavau iš komunistinio pogrindžio veiklės E. Tautkaitės -- Požėlienės knygos keletą minčių apie F. Valiuko veiklą ir nusikalstamąjį darbą. Š.m. ba-

minga ne vienu atveju, kada JTO sušlubavo. Dominykų Respublikos atveju ne tik kad nebuvo laukta koldo nors JTO sprendimo, bet toje organizacijoje ne pasisekė niekam suorganizuoti net paprasto protesto, smerkiančio JAV "invaziją".

Mūsų bylą remiančių kongresmanų pagrindiniai reikalavimai galimi pristatyti kong. Edw. J. Derwinski Kongreso pakomisėje Europos reikalams iškeltais principais: kad sovietiniai agentai, kariuomenė, kolonistai būtų atitrakti iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos; kad būtų sugrąžinti iš Sibiro visi tų valstybių tremtiniai, suvaryti į vergų darbo stovyklas; kad visiems tremtiniais būtų leista sugrįžti į savo kilmės kraštus ir, pagaliau, kad JTO prieštūroje būtų praversti tuose kraštuose laisvi rinkimai, pagal laisvo apsisprendimo principus, kuriuos turi teisę savo laiku laisvę pasiskelbusios lietuvių, latvių ir estų tautos.

Kokias teises pripažinti ar nepripažinti JTO agentams balsavimo ir laisvo apsisprendimo prieštūrai vykdyti, dar lieka tolimesniu klausimu. Laisvotautų apsisprendimo principų įgyvendinimas komunistų pavergtose tautos tuo ar kitu būdu, jei tik bus visu rimtumu ir tinkamu pasirodymu siekiamas, bus ir atsiektas, kaip tai buvo atsiektas Afrikoje ir Azijoje.

Buvo pradėti darbai, kuriuos plačiau jungėmės. Susilaukėme nepasisekimų ir nusivylimų (prisiminkime tik Kersteno komisijos užsimojimus). Tačiau tai praėjo. Jaunimo suorganizuotas žygis į Washingtoną susilaukė ne tik komplimentų. Tas žygis parodė, kad mokame ir sugebame organizuoti ne vien triukšmui sukelti. Yra atkreiptas rimtas dėmesys į lietuvių visuomenės aukštą civilizuotumą ir kultūringumą lygi. Tą dėmesį privalome ugdyti ir toliau palaikyti ne vien savųjų liaupsinimais, bet tinkamu to dėmesio išnaudojimu. Yra atėjęs metas, kada apjungtoms gretomis ir didesne energija savo ilgų metų žodžius privalome paversti darbais.

Kai kuriuose principiniuose užsienio politikos klausimuose labai aukštoje Washingtono sferose yra mesti kauliukai.

Tai faktas, kuriuo galime pasidžiaugti.

Tai faktas, kuris lietuvių visuomenę pastato prieš eilę klausimų, kuriuos ilgai nedelsiant privalome rasti atsakymus.

(j.č.)

norai - kūrėjai - Lietuvos kariai bolševikams pylė į kailį, tai ir tarybininkai iš visų kampų, drauge su bolševikais, nešė kundašius į rytus. Jų tarpe buvo ir Valiukas.

Dabar pažitūrėkime, ką E. Tautkaitė-Požėlienė rašo savo atsiminimų knygoje apie Valiuką. Tos knygos 54 pusl. Požėlienė rašo:

"Lenkų legionierams ir Lietuvos Tarybos kariuomenei 1919 m. spaudžiant... frontas atsistūrė Anykščių ir Zarasų rajone. Lietuvos ir Baltarusijos komunistų partija ir Komjaunimo Centras įsikūrė Dvinske. Kaip tik tuo metu iš įvairių baltųjų užimtų Lietuvos kampelių į Dvinską suvažiojo daug mūsų draugų... Daugelis mūsų draugų pasitraukusių iš buržuazinės kariuomenės jau užimtų vietų, atvykę į Dvinską perduodavo savo įstaigų dokumentus ir bylas CK įgaliotiniui o patys grįždavo vėl į Lietuvą organizuoti pogrindžio darbą... Taip susirinko nemaža vykstancijų į Lietuvą ištvermingų komunistų. Jų tarpe buvo Valiukas ir kiti. Vienas iš pirmųjų į Lietuvą išvyko Valiukas... Karšta komjaunoliška širdis jį traukė ten, kur šaukė vargstanti Lietuvos liaudis". (J. Vilkaitis 1965 m. balandžio 5 d. Naujienose šį sakinį taip cituoja: "Karšta jaunoliška širdis jį traukė traukė ten, kur..." Vadinasi "Komjaunulį" pavertė į "jaunuolį". Visgi yra didelis skirtumas tarp tų pavadinimų. Raudoną visokią būdais nori padaryti balturi tiki. Nesvarbu priemonės, bet tikslas.)

Svarbiausias klausimas, už ką F. Valiukas buvo sušaudytas. Požėlienė savo atsiminimų knygoje rašo: "Visiems laikams liko mano atmintyje diena prieš jam iškeliaujant. Buvo liepos mėnesio pradžia. Aš įdaviau Valiukui mandatą -- mažytę plono šilko skriautele su antspaudu ir įrašytu jo slaptažodžiu. Stropliai susukusi jį dūdele įkišau į popiros kanklę ir įdėjau į portagirą... Iškelavo kupinas vilčių ir atkaklumo. Tačiau eidamas per fronto liniją jis pateko į baltųjų lietuvių rankas ir buvo sušaudytas". Kito Valiuko negalėjo būti, nes nužudymo data atitinka. Dabar, jeigu karo zonoje tokį asmenį sugavo, tai kitokio sprendimo ir negalėjo susilaukti. Ar Valiukas priklausė komunistų partijai ar ne -- visai nesvarbu. Bet jo nusikaltimas yra didelis. Jeigu J. Šernas būtų iškinęs Valiuko nusikaltimą tautai ir valstybei po E. Tautkaitės-Požėlienės atsiminimų knygos pasirodymo -- neabejoju, kad būtų buvęs kitokios nuomonės, negu jis buvo 1919 m. rugpjūčio mėn. Ką Šernas galėjo žinoti tada, kas dedasi užfrontėje, ypač Sovietų Sąjungoje.

J. Vilkaitis straipsnio pabaigoje sufabrikavo labai nemalonų sakinį, kuris įžeidžia ano meto Lietuvos kūrėjus - savanorius, kurie atidavė savo brangiausią turtą gyvybę, kad tėvynę apgynus nuo priešų - bolševikų. Tas sakiny yra toks: "Kas gi patikės, kad iš užimtų vietų Lietuvos kariuomenės kareiviai bėgo pas komunistus su įvairiais savo dokumentais ir net bylomis?"

E.P. Požėlienė niekur taip nerašo. Ji rašo: "Daugelis mūsų draugų, pasitraukusių iš buržuazinės kariuomenės jau užimtų vietų atvykę į Dvinską, perduodavo savo įstaigų dokumentus ir bylas". Tai kur čia minima Lietuvos kariuomenės kareiviai? Kuriems tikslams ir ko siekiama tokiomis nešvariomis fabrikacijomis?

J. Vilkaitis priminė man pa-

SĖKMINGAI PADEMONSTRAVOM SOLIDARUMĄ

Savaitgaliai Washingtono gegužės mėnesį gražūs oras šiltas, parkai žaliuoja. Visur tylu. Popiet įstaigos užsidaro. Į šią ramią aplinką gegužės 15 d. gausiai įžygiavo lietuvių būreliai - būriai. Tą šeštadienį įvyko naujienybė. Pirmą kartą po įvairių išsišokimų ir gėdingų demonstracijų įvyko tvarkinga, pozityvi manifestacija už JAV prez. Johnsono griežtą antikomunistinę politiką Vietname. Kita pirmenybė buvo faktas, kad pirmieji, kurie parodė savo solidarumą su JAV vyriausybės antikomunistine politika, buvo tautinė mažuma -- Amerikos lietuvių studentija bei jaunimas.

Jau vienuoliktą valandą Lafayette parke, prie Baltųjų Rūmų, sustojo šeši autobusai iš tolimiausių vietovių. Parke maišėsi arti 500 lietuvių demonstrantų. Il val. 10 min. organizatoriai Petras Vytenis, Ant. Sniečkus ir Algis Budreckis stengėsi suburti žmones. Dar nebuvo organizatoriaus - pirmininko Ant. Mažeikos. Arvydas Barzdukas, įgaliotinis Washingtono, nervinosi, nes spaudos atstovai laukia, Baltųjų Rūmų kanceliarija pasirodžiusi priimti demonstrantų delegaciją. Reikia žmones tvarkingai suburti, reikia sušaukti oficialią delegaciją. Jergutėli, dar vis pravažiuoja autobusai ir išsileja naujos šimtinės. Dar nėra plakatų. Laimė, Waterbury savo iniciatyva pagamino 30 plakatus; juos patikrinom ir išrikiavom. Pagal sutartą leidimą mieste policija leidžia vilktinė žygiuoti ties Baltaisiais Rūmais, palei Pensylvaniją alėją. Demonstravimo plotis: 150 metrų and 4 metrų.

Il val. 20 min. pagaliau pirmininkas Mažeika atvažiuoja su New Yorko autobusu. 72 plakatai pristatomi, vilktinė padvigubė. Broliai Tamošaičiai iš Bostono pristato tris valdi - taldi audiofonus, kurie padeda tvarkdariam išlaikyti rikiuotės tvarką. Policija nustebinta demonstracijos tvarkingumu. Anot policijos leit. Neilson, lietuvių žygis drausmingiausias, kuris pasirodė ties prezidentūra ligtolei. Il val. 30 min. pagal policijos skaičiavimus jau arti dviejų tūkstančių demonstrantų, vieną spalvingą, kadangi daugelis mergaičių dėvi tautinius rūbus. Televizijos 9 kanalas pradėjo filmuoti žygiuotojus. Demonstracijos plotis didėja; policija leidžia lietuviams demonstruoti dar ir skersai gatvės.

Policija ir F.B.I. agentai tikrina lietuvių delegacijos dokumentus. Į oficialią atstovybę įeina pirm. Antanas Mažeika, vicepirm. Algis Budreckis, informacijos vedėjas Petras Vytenis (Wytenus), ir jaunimo atstovai: Irena Sandanavičiūtė (tautiniais rūbais), Ričardas Legeckis ir Antanas Vainius, jr. Prie Baltųjų Rūmų šoninio prieangio amerikiečių laikraštinių kabineto apsidėjęs klausimais. Vytenis atsakinėjo.

Dvyliką valandą delegacija su memorandumu buvo įleista į prezidento patarėjo kabinetą. Michael Cieplinski, prezidento patarėjas tautinių mažumų reikalams, pasveikino delegaciją ir pranešė, jog prezidento asmens patarėjas teisiniam reikalams

sirausti po Lietuvos St. Seimo darbus ir ten toliau surašę kitką. Dar ne vėlu. Gera pasiūlymą priimu.

J. Jurevičius
Chicago

Algirdas Budreckis

Lee White priims lietuvių memorandumą prezidento vardu.

Netrukus įeina prezidento patarėjas Lee White; jis paspaudė visų rankas; jį ypatingai nusiteikimo studentės I. Sandanavičiūtės tautiniai rūbai. Patarėjas White sutiko išeiti laukan prie laikraštinių kabineto fotografų, viešai priimti memorandumą ir duoti Baltųjų Rūmų pareiškimą tuo klausimu. Prie Baltųjų Rūmų White, Cieplinski ir lietuvių delegacija atliko memorandumo įteikimo ceremoniją. Foto aparatai suko, reporterių plunksnos skrajojo sąsiuvinuose, Vytenis užrašė kalbą į juosteles.

Įteikdamas lietuvių memorandumą Patarėjui Lee White, pirm. A. Mažeika pabrėžė, jog Amerikos lietuvių žiandieną žygiuoja viešai pademonstruoti pritarimą griežtai antikomunistinei politikai, jog lietuvių nuotaika atstovauja ir daugumos amerikiečių nusiteikimus šiuo reikalu ir kad dera lietuviams tai daryti, kadangi jų tėvynė jau 25 metus patyrė komunizmo jungą. Patarėjas White padėkojo Mažeikai už memorandumą; jis sakė perduosiąs dokumentą Prezidentui, kad Prezidentas ir jo kanceliarija patenkintą lietuvių demonstraciją, kad džiugu matyti tiek daug jaunimo demonstruojant už vyriausybės politiką. White pabaigė žodį tariant, kad Amerikos studentija turėtų sekti lietuvių pavyzdį. Po ceremonijos White klausė apie tautinių rūbų reikšmę, apie lietuvių Amerikoje. Petras Vytenis išskėlė Lietuvos klausimo Jungtinėse Tautose pristatymo reikalmą. White konstatavo, kad klausimas referuojamas Prezidento patarėjui tarptautiniams reikalams.

Tuo tarpu žygis pasiekė savo viršūnę. Per 2000 lietuvių iš Bostono, Putnamo, Brocktono, Worcesterio, Providence, Hartfordo, Waterbury, New Yorko, Patersono, Newarko, Kearny, Bayonne, Elizabetho, Philadelphia, Baltimorės ir net tolimos Omahos demonstravo. Skersai gatvės, parke, susitelkę tūkstančiai amerikiečių židrovų. Žygis suardė Washingtono savaitgalio ramumą. Tačiau, viskas vyko tvarkingai, be jokių išsišokimų. Šis reiškinys stebino tiek policiją, tiek vietinius stebėtojus.

12 val. 30 min. susidarė antara delegacija nuvykti į JAV Kongresą. Į delegaciją įėjo Ant. Mažeika, A. Budreckis, Ant. Vainius, jr., broliai Tamošaičiai bei kiti Bostono studentų veikėjai. Lietuvių jaunimo delegacija buvo Atstovų Rūmų pirmininko (speaker) John McCormack priimta.

Pirm. Mažeika referavo pirmininkui McCormackui apie lietuvių žygį, perskaitė memorandumą tekstą ir įteikė kopiją. Atstovų Rūmų pirmininkas McCormack išgrynė delegaciją už žygio iniciatyvą ir sakė, kad kol jis Atstovų Rūmams pirmininkas, Kongresas nenusilenks komunistų agresijai. Jisai pasirodė labai simpatiškas lietuviškiems reikalams, net pripažino, kad jo brolvalkis vedęs lietuvių. Jo pareiškimai buvo užrašyti į juosteles. Pirm. McCormack linkėjo demonstrantams kloties ir žadėjo ir ateity priimti panašias lietuvių delegacijas.

Maždaug pirmą valandą demonstracija pakėlė savo pobūdį, t.y. ji tapo eiseną į Lincolną paminklą. Daliniai gatvėmis, daliniai šaligatviais, tūkstantinė vilktinė nužygiavo su plakatais į Lincolną paminklą. Ten vaikai buvo padėtas prie Didžiojo Laisvintojo statulos. Lietuviai sukalbėjo maldą. Prel. Jonas Balkūnas tarė žodį apie Lietuvos pavergimą. Po ceremonijos masė sugiedojo Mariją, Mariją, įdomu pastebėti, kad paprastai prie demonstracijų Lincolną paminkle būna 23 policininkai. Šį sykį, anot vieno leitenanto, užteko tik 6 policininkų. Tuo ir baigėsi oficiali demonstracijos dalis.

Po to, daugelis lietuvių nuvažiojo prie Kennedžio kapo ir padėjo vainiką prie aukuro. Vėliau, Lietuvos pasiuntinybėje ministras Juozas Kajeckas priiminėjo demonstracijos organizatorius ir dalyvius. Daugumas lietuvių autobusais ir mašinomis apėjo Washingtoną apie 6 val. vak. Žygis atliktas.

Ko atsieklė lietuvių demonstrantai per tris valandas? Memorandumas, kurs nušvietė Lietuvos reikalą, buvo prezidento Johnsono aukštų pareigūnų ir JAV Atstovų Rūmų pirmininko priimtas. Pati demonstracija buvo naujiena, išreklamavusi lietuvių per televiziją, radiją bei laikraščių žinių agentūras (AP, UPI, Newhouse Syndicate). Pavyzdžiui, pačiam Washingtono, kurio apylinkėse keturi milijonai gyventojų, kas pusvalandį per radiją ir televiziją buvo pranešimai apie žygį. Lietuviai savo tvarkingumu įsigijo gerą vardą Washingtono policijoje. Tai yra svarbu jei ateity lietuvių planuos panašiai pasireikšti. Imponavome Michael Cieplinski, patarėją mažumų reikalams, per kurį ir ALT ir kitos lietuvių delegacijos turi kreiptis į Baltuosius Rūmus. Kitaip sakant, radom užtarėjų lietuviškiems reikalams.

Žygis sėkmingai pasibaigė, tačiau turėkime užtektinai apdairumo ir vilčių išnaudoti šią laimėjimą ateities.

GO TO CHURCH
AND PRAY ON THIS
MEMORIAL DAY

S.T. CLAIR
SAVINGS
ASSOCIATION

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

PARAMA-

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. 3 Str. French Cognac	5th 4.59
2. Grain Alcohol 190 proof U.S.P.	5th 1.89
3. Armagnac Imp. French Brandy	5th 4.39
4. Riccadonna Vermouth 30 oz.	Bott. 1.29

5. Zubrovka 100 proof	5th 4.75
6. Napoleon Imp. French Vermouth	5th 1.19
7. Bordeaux French Wine	5th 0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

Apie atsiskyrusį draugą

Pasitaiko keistokų nelaimių, kaip man su Pulgijū Andriūšiu. Ilgus metus buvo geras artimas pažįstamas, beveik draugas, toks malonus, grynas ir aukštaitiškas, o ir mudviejų pažintros (blai-vybės) naudą visuomet tvirtai su-tapdavo. Tačiau po Antrojo Pa-saulinio karo, kiek patyriau, jis jau du kartus buvo ant manęs už-sirūstinęs, ir stiproka. Ir abu kartu tuomet, kai aš maniau, kad tik juokauju. Matyt, mudviejų juo-kavimo bangos ilgis ne tas pats. Tuo nenoriu pasakyti, kad mano ilgesnis ar geresnis. Mano tur-būt blogesnis, bet taip vis atsi-tikdavo. Ir nors ne kartą norė-jau, bet visada po to bijojau rašyti ką nors apie Pulgijū Andriūšio humoreskas, lyrinės apysakas ar romanus. Ką žinai, vėl jis su-pyks...

Bet dabar pasitaikė proga ne kurybinė, o iš memuarų srities, ir mano baimės jausmas nebe-veikia. Tai jo "palaidi prisimini-mai" apie žymųjį lietuvių dra-mos režisierių Romualdą Jukne-vičių, 32-juose puslapiuose iš-spausdinti anąkart mūsų minėta-me literatūros metraštyje "Pir-moji pradalgė". Tai buvo raši-nys, mane didžiai sudominęs ir labiausiai patikęs visoje knygo-je.

Prašu apysakdinkus ir poe-tus atleisti šią silpnę, bet to-kios rūšies memuarai man labai patinka. Žinoma, patikimas dar nebūtų joks argumentas, bet aš mėginčiau net įrodinėti, kad kul-tūrinio mūsų gyvenimo praeities atsiminimai ir smulkesni apa-rašymai yra įdomūs, reikalingi, vertingi ir būtinai dabar, kol liu-dininkai ne visi išnyko.

Tokie memuarai geriau ir vaiz-džia, negu sausos studijos (kur-rių irgi dar trūksta) atpiešia laisvosios Lietuvos kultūrinio gy-venimo atmosferą. Jie atsklei-džia ano meto mūsų dvasinio ir kultūrinio akiračio įvairumą, gy-vumą ir individualines spalvas. Ir jie padės išsaugoti lietuvių kul-tūros istoriją, kurioje tikslas iš-braukti iš mūsų kultūrinio lais-vo gyvenimo viską, kas jiems ne-patarnauja, dar dažniau karika-tūrinti, purvinti ar tiesiog meluo-ti ten, kur neįmanoma visiškai nutylėti.

Ir štai Andriūšis mums vaiz-dingai atpiešė anuos jaunųjų Lie-tuvos teatrininkų laikus ir juose -- savo draugą Romą Juknevičių (dažnai mūsų jau Jukną vadintą), kuris buvo artimas draugas ir daugelio kitų, anuomet studija-vusių vaidybos mokyklose, ar prof. Balio Sruogos įsteigtoje

universiteto Teatro Seminare, kurį lankė daugiausia studentai humanitarai, norėdami arčiau pa-žinti teatro meną ar besiruošian-tieji tapti teatro kritikais.

Andriūšio piešinys vienas pla-čiausių ir geriausių, kokį teko skaityti apie pernai per anksti pasimirusį mūsų teatro režisie-rių. O Romas Juknevičius buvo išsiskyręs iš kitų, kaip pats kū-rybingiausias ir pajėgiausias lie-tuviškos scenos meistras. Nepriklausomos Lietuvos teatru su-kūrė ir jame pasireiškė keletas vyresnių rusiškos mokyklos re-žisierių: K. Glinskis, A. Sirkus, B. Dauguvietis ir ypač daug nau-jo vėjo atnešęs ir visa pakopa mūsų dramos teatro lygmenį kil-s telėjęs Andrius Oleka-Žilinskas. Po to pradėjo rasti jaunu-jų, kaip Algirdas Jakševičius (pačioje jaunystėje miręs Šil-tine), Ipolitas Tvirbutas, Juozas Miltinis (prancūzų mokyklos), J. Monkus, J. Blekaitis ir kiti. Jų tarpe Romualdas Juknevičius be-matant iškopė į vadovaujančią vie-tą, pasireiškęs Klaipėdos teatre, pasukui Kauno ir galiausiai Vil-niaus.

Kiek laisvosios Lietuvos teat-ras pasiekė vos per porą dešimt-mečių, sovietinė okupacija mums nedavė pajėgesnių režisierių nei per 25 metus, nors, kaip iš spau-dos atrodo, keliolika gabių aktorių išaugino, kas yra natūralu.

Andriūšio "palaidi prisimini-mai", be abejo, nepateikia visiškai pilno Juknevičiaus, kaip re-žisieriaus ir aktorius paveiks-lo, bet kaip žmogų jį atvaizduoja labai gyvai ir spalvingai. Taigi, pusiausvyros nėra: pašalinis skaitytojas iš to aprašymo daug ge-riau pažins ir supras Juknevi-čių, kaip frančą studentą, rafi-nuotą miesčionį, šaunų bohemi-ninką, nuolatinį išdaigininką ir visų Bachuso gėrimų žinovą, nuo-lat lydimą savo "propagandos mi-nistro" ir kiek mažesnių gabumų išdaigininko Juozo Grybausko. Tačiau tie asmenys ir įvairių la-kūdravimų apipiešimai ne tik la-bai pagyvina tam tikrą "teatrinę atmosferą", bet ir padeda arčiau prieiti prie sudėtingos ir viso-daisiais talentais apdovanotos jau-nojo režisieriaus asmenybės.

Iš dalies kaip aktorių ir spe-cialiai kaip sceninio gyvenimo kūrėją-režisierių, Andriū-šis kiek plačiau apibūdina Juk-nevičių Hejermanso "Vilties", G. Hauptmanno "Prieš saulėleidį", A. Gustaičio "Slogučių" pastaty-muose, "Žmogus po tiltu" ir "Pa-langos" vaidmenyse. Liko nepa-nagrįnėti ir net nepaminti kiti

ryškūs ir labai žymūs Juknevi-čiaus pastatymai, kaip "Vincas Kudirka", Ibseno "Nora", Kleis-to "Sukultas asotis" ar Billinge-rio "Aukštinis miestas". Visi jie laikomi stambiais Lietuvos teat-ro pasiekimų stulpais.

Romas buvo gabus ir visada la-bai originalus ir kaip aktorius, nors pats dažnai vaidinti nemė-go. Ir beveik netikėtai, kad Pul-gijs būtų pamiršęs jo pirmąjį stam-bų vaidmenį A. Olekos-Žilinsko "Milžino paunksmės" pastatyme, per kurį Juknevičius išlaikė bran-dos egzaminus pirmojo aktori-riaus rangui. Tiesa šio veikalo autorius B. Sruoga sukūrė pirmą originalų ir kitonišką, negu įprastą, karaliaus Jogailos per-sonažą. Ne kaip tik silpnavalį, lenkams parsidavusį, beveikišga-mišką lietuvių karalių, bet gana iš-mintingą, viską suprantantį senį, gilų savo gimtinės patriotą, ateitį pramantantį valstybininką, jaut-riai išgyvenantį, kenčiantį, tra-gišką, ne paniekos, o daugiau užuojautos keliantį žmogų.

Tada dar žalias jaunuolis, Juk-nevičius pasigėrėtinu ryškumu ir įtikinamumu suvaidino senį Jo-gailą, kaip lygiai įdomiai tame pat spektaklyje pasirodė Jogai-lo vėliausios žmonos Sofijos vaidmenyje totoriško kraujo lietuvaitė Kalinaitė (vėliau iš-tekėjusi už baritono Maželkos ir pasitraukusi iš scenos).

Norėčiau vienu prisiminimu papildyti taip pat Andriūšio mini-mus legendarinius Juknevičiaus sugebėjimus suruošti aktoriams ir svečiams balius po kiekvienos premjeros. Jei premjera gerai pasisekdavo, balius visada būda-vo nepaprastai šaunus.

1942-44 metų laikotarpyje man pirmą ir turbūt paskutinį kartą gyvenime teko Lietuvoje verstis viena labai sunkia, bet ir malonia profesija: būti specialiu teatro recenzentu ir apžvalgininku Šiau-liuose leisto ir S. Miglino reda-guoto, skaitytojuose tuomet gana populiarus "Tėviškės" savait-raščio. Smulkiai aprašydavau vi-sus Šiaulių dramos teatro ir ope-retės spektaklius ir laikas nuo laiko būdavo komandiruojamas pavažiuoti į Kauną ir Vilnių plačiau pasidairyti, kas dėjos mūsų didžiuliuose ir pajėgiau-siuose teatruose.

1944 m. pavasarį, berods, ge-gužės mėnesį, specialiai nuvy-kau į Vilnių pamatyti naujausią Juknevičiaus premjerą -- "Auk-sinio miesto" pastatymą. Įspū-dis buvo stambus: premjera pra-ėjo didžiausiu pasisekimu, kaip sostinės teatrui pridera, didin-

Gegužės 15 d. Jaunimo Centre, Chicagoje įvyko Anatolijaus Kairio 3-jų veiksmų satyrinės komedijos Viščiukų ūds premjera. Scenos Darbuotojų Sąjungos skelbtame konkurse, veikalas laimėjo 500 dol. premiją. Nuotraukoje pastatymo dalyviai: iš kairės J. Raudonis, J. Cijūnienė, R. Stravinskaitė, E. Radvila, Alg. Dikinis (režisierius), E. Petrokaitė-Rukuižienė ir A. Dikinis. P. Petručio nuotrauka

gai, su prožektorių šviesų puto-mis ir kitais Romo visada mėg-tais technikiniais įmantrumais, o ir kurybinės scenos meno kibirkš-tys ne kartą sužėrėjo daugumos jaunų aktorių pasirodymuose.

Deja, jau tuomet tą spektaklį manyje temdė kitos nuotakos. Karas rytuose blogai ėjo, nacių esesininkai Vilniuje buvo pradė-ję apgulus stovį prieš gen. Ple-chavičiaus Rinktinės dalinius. Vi-si lietuviai buvo įerzinti, nera-mūs, nervingi. Ir tuojau po prem-jeros prasidėjo didelis balius. Ak-toriai, visas teatro personalas, geras pluoštas "spaudos atstovų" ir svečių, taipgi pora vokiečių ka-rininkų iš Vilniaus komisarija-to. Užkandos nedaug ir nekokia. Burokėliai, silkės ir šiaip kas gintis nuo bado. Jokų tauresnių gėrimų, tik vietinė lietuviška bal-toji. Bet už tą pilnės ropinės ir didumo it statinaitės, ir tau-relės ne pirštuko gilumo, o maž-daug bokalai.

Pirmoji balius valanda buvo tyli ir labai nuobodi. Nusibodo turbūt ir abiem vokiečiams, ir jie greit išėjo. Tada bematant įvy-ko sproginas: visa salė sujudo, suulbavo, sutraškėjo, r opinės iš-tuštėjo ir aš niekad nebūčiau pa-tikėjęs, kad taip greit visiems galima pasigerti. Tada Grybaus-kas užšoko ant paaukštinto ir atliko programą: karikatūriškai imituodamas kariaujančių vals-tybių vadus, jų tarpe ne tik Sta-liną, bet ir Hitlerį. Salė kvatoja, šūkuoja, net stiklinės ima skrai-dyti viršum galvų. "Fantastiškos džunglės", sako priešais sėdin-tis A. Rannitas, kažinkaip čia at-sidūręs iš Kauno. Ir mano kaimy-nas aktorius J. Palubinskas neiš-laiko: pabriežia bokalą ir tvoja į grindis, bet šis nedūža, storo stiklo. Tada jis vėl pakelia boka-lą ir abiem rankom iš visų jėgų tvoja dar kartą, ir šis subyra į šipulius. Ir man juokiasi: kad dau-žyt, tai daužyt, juk jau viskas ap-linkui dūža ir taip...

Tas balius truko ligi penktos valandos ryto ir daugeliui svečių buvo priverstinis, nes per karą naktį civiliams buvo draudžiama vaikščioti. Jo vaizdai buvo sun-kliai aprašomi, makabriški. Taip švesti premjerą gali tik arba per daug laimingi arba be galo nelai-mingi žmonės, kurių nervai nebeiš-laiko.

Paryčių grimavimosi kamba-ryje sutinku Juknevičių. Jis čia kiek flirtavo su aktorėmis. Pa-maiviška žypsena, bet ramus, ly-gus, marškiniai ir švarkas šva-riaisi, lyg kątik iš valyklos. Susėdame pasišnekėti. Ne apie teatrą, bet apie gerus studentiš-kus laikus, apie kitus auksinius miestus: Paryžių, Berlyną, Kau-ną.

Žiūriu ir matau: jis beveik vi-siškai blaivas. Štai menas ir va-lia būti išmintingu triukšming-giausio balius šeimininku...

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ
OMER W. SCHROEDER
GENERAL INSURANCE OF ALL TYPES
1105 Chester Ave. Call PR 1-6000

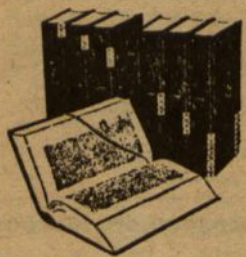
Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ
THOMAS J. UNIK CO.
INSURANCE
ANY KIND ANYWHERE
East 9th St. Pier Bldg. TO 1-0200

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis MEMORIAL DIENOJ
ALLIED ELECTRIC SEWER
CLEANING COMPANY
**ROTO-ROOTER SEWER AND
DRAIN SERVICE**
West Side East Side
12910 Detroit Ave 12824 Superior Ave
AC 6-4500 MU 1-7722

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ
PARSONS AND PARSONS
MAKERS OF WATERPROOF FABRIC
COLLARS AND CUFFS
Main Office and Factory — 413-15 Huron Rd.
413 HURON ROAD CH 1-7723

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ
**JORDAN CAMERA & SUPPLY
STORE**
3802 West 25th Street SH 1-5511

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ
HILDEBRANDT PROVISION CO.
3619 WALTON ME 1-3700

DIRVOS PRENUMERATORIAMS PUIKI PROGA ĮSIGYTI AR PADOVANOTI LIETUVIŠKĄ KNYGĄ

TIK TRUMPAM LAIKOTARPIUI Vilties leidykla suteikia pro-gą Dirvos prenumeratoriams papigintai įsigyti šiuos rašytojų leidi-nius:

Vinco Ramono — DAILININKAS RAUBA — novelės — pardavimo kaina \$3.00
Alės Rūtos — KELIAS Į KAIRĮ! — premijuotas romanas — \$3.00
R. Spalio — ALMA MATER — romanas — \$5.00
B. Armonienės — PALIK AŠARAS MASKVOJE — atsiminimai iš Sibiro \$3.00

VISAS 4 KNYGAS PERKANT AR UZSAKANT IS KARTO, MOKATE TIK 10 DOLERIŲ!

Įsidėmėkite, ta nuolaida naudojasi tik Dirvos prenumeratoriai, perką ar užsisaką nurodytas knygas per Dirvą. Be to, toji nepaprastai didelė nuolaida veiks tik labai ribotą laiką.

Patartina paskubėti ir išvardintąsias knygas skubiai įsigyti ar užsisakyti paštu, siunčiant čekį ar pašto perlaidą DIRVAI, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

Ta proga per Dirvą patariame paskubėti įsigyti:

A. Merklio — ANTANAS SMETONA — monografija — kaina\$12.50
LAISVES KOVŲ DAINOS\$ 5.00
B. Armonienės — LEAVE YOUR TEARS IN MOSCOW (angl. laida) \$ 3.95
K. Almeno — UPĖ Į RYTUS, UPĖ Į ŠIAURĘ (2 d. romanas) tomas po \$ 3.00
A. Mackaus — CHAPEL B — poezija\$ 3.00
J. Mikuckis — DERLIAUS VAINIKAS — poezija\$ 4.00
B. Railos — IS PASKENDUSIO PASAULIO\$ 5.00
B. Railos — TAMSIAUSIA PRIEŠ AUŠRĄ\$ 5.00

Visa eilė kitų lietuviškų knygų. Teiraukitės!

TAUTOS HIMNŲ ISTORIJS UŽKULISIUOSE JUOŽAS STROLIA

(7)

Ne paslap-
tis, kad lietuviai savo septynių-
aštuonių šimtmečių eigoje buvę
laisvas, iš prigimties status ir
atviras, net ir savo tėvų žemė-
je buvo menkesnis diplomatas,
negu, pav., seniai savo valstybės
netekęs Izraelitas, arba praeity
savo valstybės nesukūręs latvis,
kuris svetimųjų priklausomybėje
gyvendamas, buvo įgyjęs mik-
laus sugebėjimo visur geriau pri-
sitaikyti. Antroji priežastis buvo
bene ta, kad lietuviai -- kaip ir
lenkas -- caristinei Rusijai buvo
krišlas akyje, nes jis buvo ne-
kenčiamas katalikas, gi latviai
buvo protestantai. Carų dvaras
ir nemažai stambiosios rusų
aristokratijos buvo susigimi-
niavę su Vakarų Europos -- vo-
kiečių, švedų ir kitų tautų -- aris-
tokratija, kuri buvo taip pat pro-
testantiška. Iš čia tat kilo tas
naturalus gerbimas visko, kas
buvo susiję su vokiečių, švedų
ir kitų tautų kultūra ir su pro-
testantų tikyba, kurią rusai kar-
tais vadindavo "niemeckoje vie-
roisповеданије" (vokiečių tiky-
ba). Todėl buvo toleruojamas ne
tik protestantų-latvių himnas, bet
latviai ir iš viso galėjo geriau
įsitaisyti buvusios Rusijos ribo-
se, baigti aukštuosius mokslus
ir užimti aukštus postus, neturė-
dami prievolės pereiti į stačia-
tikybę. Iš latvių muzikų prisi-
mintinas kompozitorius Jazeps
Witols, 1886 metais baigęs Pe-
trapilio konservatoriją ir nuo tų
pat metų ligi 1918 m. išbuvęs
jos pat konservatorijos mokyto-
ju ir profesoriumi.

LIETUVIŲ TAUTOS HIMNAS

Mūsų tautos himnas neturi sa-
vy religinio elemento kurio nors
tiesioginio ir atviro į Dievą krei-
pimosi formoje. Jame mes taip

pat nerasime -- kaip kai kurių
kitų tautų himnuose -- vieno
asmens kulto žymių, nei vienos
kurios nors politinės grupės
garbinimo pėdsakų. Patys him-
no pirmieji žodžiai rodo, kad
svarbiausias centrinis jo taš-
kas yra Lietuvos šalis ir tos
šalies žmogaus dvasinis tobu-
lėjimas, o ne medžiaginė gero-
vė.

Lietuva, Tėvynė mūsų
Tu didvyrių žemė, --
Iš praeities tavo sūnūs
Te stiprybę semia.

Tegul tavo vaikai eina
Vien takais dorybės,
Tegul dirba tavo naudai
Ir žmonių gerybei.

Himno teksto ir muzikos au-
torius -- Vincas Kudirka, medi-
cinos daktaras. Mums jis bet gi
buvo ir paliko daugiau žinomas
kaip rašytojas ir tautos žadinto-
jas. Šalia gydytojo profesijos, jis
buvo ir muzikos mėgėjas, rašęs
įvairių saloninės muzikos dalykė-
lių ir su lenkų muzikų pagalba
paruošęs chorams lietuviškų liau-
dies dainų du sąsiuvinius, kurie
žinomi "Kanklių" vardu. Mūsų
dabartinį himną, kukliai pavadi-
nęs "tautiška daina", Kudirka
parašė 1898 metais, t.y. žiauriau-
sio rusų sugalvoto lietuvių spau-
dos draudimo laikmečiu.

Po 1905 metų rusų revoliucijos
ir po jų pralaimėjimo su japo-
nais karo, lietuviams atgavus
savąją spaudą ir daugiau kultū-
rinės laisvės, Kudirkos "tautiš-
ka daina" būdavo dainuojama "lie-
tuviškuose vakaruose", o 1918
metais Lietuvai atgavus nepri-
klausomybę, ji imta dainuoti kaip
tautos himnas. Susirinkus Lietu-
vos Steigiamajam Seimui 1920
metų gegužės mėn. 15 dieną į sa-
vo pirmąjį posėdį, pirmininku iš-
rinktam Aleksandrui Stulginskiui

perskaičius rezoliuciją, skel-
biančią nepriklausomos Lietu-
vos valstybės atstatymą, visi sei-
mo atstovai sustoję sugiedojo
"Lietuva tėvynė mūsų". Susikū-
rus Lietuvos valstybei "Lietuva
tėvynė mūsų" tapo oficialiu vals-
tybės himnu. Nepaslapstis, kad
vyriausybės sferose ir šiaip vi-
suomenėje buvo svarstomi ir
kitokių himnų pasiūlymai, kaip
pav., Sauerweino - St. Šimkaus
"Lietuviais esame mes gimę"
ir kt., bet dėl įvairių kitų kūrinių
trūkumų buvo pasilikta prie
paprastesnio. Kudirkos kūrinio.

Visi priekaištai dėl kai kurių
ideologinių ir muzikinių mūsų
himno trūkumų, ar jie būtų teis-
singi ar ne, šiandien atrodytų
kelliasdešimt metų pavėlavę, nes
kaip žinome, dabartinis mūsų tau-
tos himnas nuo 1905 metų Didžio-
jo Vilniaus Seimo ligi 1940 metų
tėvynėje buvo tinkamas tautinė-
mis, kultūrinėmis, valstybinė-
mis ir tarptautinėmis - diplo-
matinėmis progomis. Dabartiniu
metu jį pakeitus nors ir geriau-
siu pakaitalu, kažin ar būtų at-
siektas kuris nors tikslas, nes
teisybei žiūrėdami tiesiog į akis
mes -- bent tie, kurie užjūriuose
atsiradome po II-jo Pas. ka-
ro, -- esame tik mažytė tautos
dalelė, kuri didžiausio tėvynės
pavojaus metu tą mūsų tėvynę
maironiškai betariant, "bailiai,
kai kldikai" apleidome. Tat ar
mes galėtume pasiimti teisę nu-
statyti visai mūsų tautai jos him-
no formą ir turinį? O be to, ar
tuomet dar daugiau nepadidėtų
tas mūsų tradicinis tautos skaldy-
masis, naudingas ne mums, o tik
kitiems, ir praeity sugebėjusi-
ems valdyti mus pagal istorinį
valdymo dėsni "divide et impe-
ra"?

Dėl mūsų himno muzikos taip
pat yra buvę užmetimų. Vieni
samprotavo, kad himno melodi-
ja nesanti lietuviška, kiti jau
tvirtino, kad ji esanti nelietu-
viška. Čia suminėju dvi spren-
dimų rūšis, kurios logikoje nėra
vienas ir tas pat dalykas. Mū-
sų himno melodią nėra būdingai
lietuviška, bet ji taip pat nėra bū-
dingai rusiška, lenkiška, vokiška

ir t.t. Žinoma, mes negalime ly-
ginti šiuo atžvilgiu mūsų kai-
mytais lenkais, kurių himną
"Jeszcze Polska nie zginęla", į
kurią kalbą mes beišverstume
jo tekstą, muzikiniai visuomet pa-
siliks tautinis-lenkiškas, kaip ir
tos, iš lenkų malonės mums pri-
mestos mūsų kalėdinės giesmės:
"Gul šiandieną", "Linksminkitės
mieeli broliai", "Šiandien Betle-
jų" ir visa eilė kitų, nes lenkai,
oficialiai būdami Romos katali-
kai, ir čia sugebėjo palikti tik
lenkai - katalikai ir visur, net ir
į bažnytines giesmes įmontuoti
savo būdingai tautinio mazuoro rit-
mą ir metrą.

Tiesa, mūsų tautos himno me-
lodijos pirmasis takas turi pa-
našumo į Vilniaus Aušros Vartų
koplyčioje giedamą "Witaj, Panno
nieustanno", į jų giesmę "Witaj,
Swieta į poczetą", į rusų "Druž-
no, bratcy, piesniu etu" ir žydų
sinagoginę psalmę "The Lord of
Glory" ir kitur, bet to panašumo
visur yra vos po vieną, o daugiau
sia po du taktus. Toliau melodi-
ja skiriasi. O be to, tokių melo-
dinių kvartos žuolių aukštyn ir at-
gal, kaip kad mūsų himno pra-
džioje, mes galime surasti bega-
les kitų tautų muzikoje. Gal il-
giausiai mūsų himno melodią su-
tampa su vokiečių daina "Stimmt
an mit hellen hohem Klang,
Stimmt an das Lied der Lieder,"
bet ši vokiečių daina prasideda
priektakčio gaida, kurios mūsų
himnas neturi. O kadaise Miko
Petrausko paskelbtas antrosios
himno dalies panašumas su Mo-
nuszko operos "Halka" vienos
scenos melodią ritmo atžvilgiu
visai neturi panašumo, o melodi-
niai yra tik trumputi ir tolimas
aidas.

Galima būtų padaryti prielaidą,
kad mūsų tautos himnas neturi
savyje būdingų mūsų tautinės
muzikos elementų. Bet kelių gi
šiamė rašinių suminėčių tautų
himnuose yra atstovaujama jų tau-
tos muzikos dvasia? Gal būtų, kad
lenkų yra tikrai nacionalinis him-
nas. Paskui eina buvusios caris-
tinės Rusijos himnas, kuris yra
gal ne tiek tautiškas - rusiškas,
kiek cerkvinis - bizantiškas. Bu-
vusios Austrijos ir Sovietų Sąjun-
gos himnai yra tikrai originalūs
ir turi turtingą muziką, bet iš jų
taip pat nesigirdi būdinga jų tau-
tinės muzikos dvasia. Kitų tautų
himnų muzika, kaip matėme, bu-
vo skolinta daugiausia iš masonų,
mainikauta su kaimynais, o iš tų
buvo pasiskolinę tretieji ir šimt-
mečius gledojo, visai nesijau-
dindami, kad pagal tą pačią melo-
dią savo himnus gledojo ir ar-
šiausi jų šalies priešai.

Mūsų tautos himnas turi bet
gi vieną ypatingą savybę, kurios
nė vienas iš aukščiau suminė-
tų tautų himnų neturi. Mūsų him-
no niekas neįvertino ir jo autorius
už tai niekas neapmokėjo šimtais
tikstančių. Priešingai, mūsų
himnas, lygiai kaip ir jo autorius
abu buvo kankiniai už lietuviybę.
Vincas Kudirka buvo caro budelių
kalnamas, naikinamas. Ir kai dėl
to jis tapo pallegėlis, ligonis ir
kai pagaliau mirė, tai Naumies-
čio kapuose ant jo akmeninio ant-
kapio iškalti himno žodžiai tų pa-
čių caro budelių buvo nudaužyti,
sunaikinti. Tas, gimtosios žemės
melle persunktasis, Kudirkos šau-

Kelių šimtų puslapių gražiai išleisti "Tautinių Šokių Mokytojų Kursų Konspektai" su gaidų priedu buvo įteikti gegužės 7 d. Chica-
goje Jaunimo Centre kursų baigusiems šokėjams.
V.A. Račkausko nuotrauka

kimas mūsų tautos į vienybę, kaip
ir jo autorius, neturėjo saugios
vietos net savo tėvynės kapų žemė-
je, tuo tarpu kai Lietuvos budelių
ir okupantų Rusijos carų himno
autorius Lvov'as, miręs 1870 m.
sausio 7 d. buvo išsklaidingai pala-
dotas gražiausioje Lietuvos žemės
vietoje -- Pažaislio vienuo-
lyne. Jo antkapis, primenant
mums, kad ten gulį Rusijos him-
no "Bože, caria chrani" kūrė-
jas tarytum, nauja nepasotinamos
rusų ekspansijos į Vakarus įs-
meigtoji gairė, tebėra mūsų pro-
tėvių prakaitu ir krauju aplais-
tytoje tėvynės žemėje niekieno
nepalietas ir byloja apie didžiau-
sias anos tautos mums darytas ir
tebedaromas neteisybes ir skriau-
das, kurioms ir galo nematyti.

Deja, karingieji mūsų tautie-
čiai, niekinę savąją tautos him-
ną, dėliai šios okupantų neteisy-
bės ligi šiol niekur nei žodžiu,
nei raštu nėra kėlę protesto. At-
rodo, kad ir šimtui su kaupu

metų praslinkus nuo baudžiavos
panaikinimo, lietuviai vis dar te-
bėra baudžiauninkas, bailiai te-
besilankstys prieš visas sveti-
mas pomybes ir, niekindamas tik
tai, ką mūsų tėvų - protėvių dva-
sia buvo sukūrusi, daug kur vis
dar tebebarbina kitų pirštas ir
vis tebeperšamas svetimybės.

BOSTON

ATIDĖTA SUEIGA

Jūrų skautų Nemuno tunto iš-
klimtinga sueiga, kuri turėjo įvyk-
ti gegužės 22 d. Tautinės Sąjun-
gos namuose, dėl tą pačią dieną
supuolančio 50 m. gimtadienio
proga, dr. J. Girniaus pager-
bimo Bostone, atidėta vėles-
nei datai.

Suklaidintą visuomenę nuo šir-
džių atsiprašom.
Tuntininko pavad. B. Kovas

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti,
juos galite atsitysti paštu, nes
mes apmokam visas pašto
persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividen-
das 4½% išmoka-
mas du kart per
metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

KELIONĖ Į NIEKUR

Novelė

Galva kaista nuo karštos vidurdienio saulės, moto-
ciklo motoro nelygaus užimo ir neramių chaotiškų min-
čių. Žemaitijos gamtovaizdžiai, sustingę laiko nepalies-
toje ramybėje, tačiau kupini amžinos dinamiškos gyvy-
bės, mažai pastebimi, bėga pro mano degančias akis.
Tamsiai žali saulės akiniai tik nublankina spalvas ir
plunksninius debesėlius nudažo pasteline žaluma.

Staiga į mane artinasi pakrypus kelio užrašas su ro-
dyklėmis į priešingą kryptį. Skaitau: Į Rastenius — 8
km; Į Vilkalnį — 6 km. Vaikystėje taip dažnai girdėti,
bet jau seniai važdo nustoje vietovardžiai, kaip praei-
ties jauduokliai, žadina mano nuovargusią vaizduotę ir
kviečia mane apsispręsti šitoje dulkėtoje kryžkelėje.

Sustabdom motociklą, neišjungdamas motoro, nes
staigi tyla dar skaudžiau pagilintų mano vienatvę.

Gal sukti į Rastenius? Lyg per seniai sapnuotą sap-
ną prisimenu vaikystės dienas, kai, prisiklausęs pasako-
jimų ir legendų, bažnyčios šventoriuje ieškojau slaptų
požeminių kelių, kuriuose kadaise slapstėsi caro perse-

kiojami vienuoliai. Kažin, ar šventoriaus tvoros akmeni-
nėje angoje dar atpažinčiau tuos akmenis, kuriuos ban-
džiau savo mažomis rankomis išjudinti iš vietos, ieško-
damas praeities įrodymų? Ar varpinės grindyse dar te-
begirgždėtų senos ažuolines lentos, mano žingsnių palies-
tos, dengiančios įėjimą į požeminius urvus? Kiek nuo-
stabių legendų buvau prisiklausęs ir jomis maitindavau
savo nepasotinamą vaizduotę! O vakarais ant popierio
gabalų ir sąsiuvinų viršelių nekantriais pieštuko brūkš-
niais bandydavau atkurti kenčiančius asketiškus veidus
ir eisenas palinkusių maldingų siluėtų, ieškančių kelio į
saugias žemės gilumas.

Jaučiu balansuojamo virpančio motociklo svorį ir,
atrėmęs koją į dulkėto kelio vidurį, žiūriu į blunkančias
raides ir bandau apsispręsti.

O gal sukti į Vilkalnį? Kaip studentas-korepetitorius
praleidau kelias vasaras sename romantiškame dvare. Ten
seno parko liepų alėjoje susitikdavau slapčia su... kaip
jos vardas?

Viskas dabar atrodo tolima, svetima ir nerealu, kaip
nerealu mano buvimas čia.

Negaliu ilgiau stovėti. Fizinio nuovargio nebijau, tik
gąsdina mane mintis, kad aš pats nežinau savo kelio
tikslą nei krypties. Kaip Amžinas Žydas, gal nepajėgsiu
gyventi nei mirti. Erika, o Erika, kad tu man pasaky-
tumei, kurio kelio gale randasi viską pagydanti užmarš-
tis!

Norėčiau kada nors nusikratyti siaubingą savo nusi-
kaltimo našta. Atbėgau į senai paliktą, senai pamirštą
pasaulį ieškodamas — ko? — Ramybės. Jos nėra, nes
nerimas mano viduje. Atleidimo? Bet kur yra tie, kurie
galėtų man atleisti? Kur tu, Erika, kad savo baltomis

rankomis paliestumei mano degančias akis ir nuramin-
tumei mane?

Viską nuslopinusi baimė sunaikino manyje bet kokią
sentimentą tai žemei, kuri mane užaugino, ir tiems žmo-
nėms, kurių bendruomenės dalimi padarė mane pats ma-
no gimimo faktas. Ir keista — aš keliauju čia svetimas
tarp savųjų, o dar taip neseniai jaučiausi savas tarp sve-
timųjų. Kaunas — Paryžius — Berlynas! Asfalto šali-
gatviais skubanti minia priėmė mane į savo tarpą. Tram-
vajuose viliojančiai šypsojosi man nepažįstamos mergi-
nos; taksii soferiai pasakojo paskutinius naujausius anek-
dotus; restoranų kelneriai už arbatpinigius siūlė šypse-
nas ir įvairiausias paslaugas...

...Kažkur manęs laukia ištirpusiais bruožais mo-
teris...

Braukiu nosine dulkes nuo įkaitusio veido. Tikrinu
lašinamą diržus ir nutariu keliauti į Vilkalnį, nes benzi-
no rodyklė artinasi prie nulio, o Vilkalnis arčiau. Lėtai
pakalnėje artinasi į mane trys balti bažnyčios bokštai,
praskleidę tamsias medžių viršūnes. Jaučiu senųjų liepų
kvapą, o nuo paupio į mano veidą pasisukęs vėjelis vė-
siai glosto mano kaktą ir linguoja aksominės ajarų gal-
vas.

Nepajutau, kaip atsidūriau pačiame miestelio vidu-
ryje. Atrodo beveik niekas nepasikeitė, tik visi pastatai
sumažėjo, susitraukę, o bažnyčia lyg ir prisiartinusi prie
aplink išsisklaidžiusių namų. Pamatau paštą. Pasistatęs
motociklą ties stulpu prie šaligatvio, įeinu į vidų ir nusi-
perku desetą pašto atvirukų. Staiga pats sau nusijuo-
kiu — kam gi aš siųsiu juos? Kam parašysiu savo ke-
lionės nuotykius?

(Bus daugiau)

Clevelando Vysk. Valančiaus lit. mokyklos Aukuro šokėjai šoka Detroito scenoje.

V. Plidžinsko nuotrauka

Clevelando lituanistinės mokyklos Aukuro ansamblio koncertas Detroito

Dar neseniai buvo tartasi, kalbėta, susirašinėta, kad jaunieji Clevelando dainininkai galėtų atvažiuoti į Detroitą ir praverti lietuviškų dainų aukso skrynias. Rūpesčiai jau praeity. Koncertas įvyko š.m. gegužės 15 d. Lietuvių namuose. Vaikams dainininkams dirigavo muz. Alf. Mikulskis. Tautiniams šokiams vadovavo Ona Mikulskienė. Pranešėjos buvo Danutė Čiuberkytė ir Dalia Martutė.

Koncerto pasisekimas buvo nepaprastas! Tai retenybė, kad vaikai ir paaugliai taip įspūdingai galėtų dainuoti. Kokia drausmė ir pareigingumas spindėjo net visai mažyčių vaikų akyse bei veiduose.

Choras sudainavo net 10 dainų, keturias pakartojo bisiui. Publika buvo tikrai nuotaikingai nusiteikusi ir katučių nesigailėjo. Paminėtinos ir dainos: "Vaikščiok, jauni" harm. J. Žilevičiaus, "Tai mūsų seselė" J. Švedo, "Jojau dieną" harm. J. Žilevičiaus,

"Lopšinė lėlytei", žodžiai A. Balaitienės, muzika A. Mikulskio, "Lietuvos paukščių daina", žodžiai ir muzika A. Mikulskio; "Daina apie avižą" harm. A. Mikulskio.

Dešimt mergaičių nuo pradžios iki galo žavėjo savo puikiu kanklių skambiniu. Stebėjomės, kad pačios vienos, bemokytojos, scenoje mergaitės skambino kaip virtuozės! Paskambino keturius dalykus: "Pas močiutę augau" - A. Mikulskio; "Supinsiu dainužę" - M. Petrausko - A. Mikulskio, "Subatėlė" -- A. Mikulskio, "Noriu miego" ... A. Mikulskio. Visos gražios vaikų pastangos buvo priimtose širdingu plojimu. Jautėsi gyvas ryšys tarp publikos ir jaunųjų iš Clevelando. Vieni kitiems stengėsi patikti -- ir patiko ir ilgai vieni kitų neužmirš. Mažieji šokėjai gražiai, nors ir neviršiai, kaip ir dera tokiam amžiui, pašoko Norimiegi ir Kalvelį. Kiekvienas vaikų "baletininkų" pasisukimas ar šoko reveransas buvo šiltai priimtas žiūrovų. Malonaus pasitenkinimo šypsniomis, kaip deimantais, puošėsi visų veidai...

Baigė, A. Mikulskiui diriguojant, išklausėme: "Tu mano, motinėle", harm. S. Šimkaus - A. Mikulskio; "Pasėjau linelį" harm. A. Mikulskio; "Kalėdos Lietuvoje", žodžiai ir muzika A. Mikulskio, "Tau, brangi tėvyne", žodžiai S. Džiugo, muzika J. Bertulio -- A. Mikulskio. Šioms dainoms akompanavo dešimt kanklininkų.

Mane daugis clevelandiečių klausė, ar patiko? Sakiau ir sakysiu, kad patiko: viskas buvo prie širdies. Ir tvarka puiki. Kiekvienam choristui prisegtas Aukuro ansamblio ženklas. Tuo ženklu buvo papuošta scenos užuolaida. Tikiau, jog šis ženklas ir vaikams šį tą reiškia ir turi savyje vienijančios bei jungiančios jėgos. Už pinigų nenuperkamo džiaugsmo ir mes vyresnieji turėjome, kai stebėjome scenoje stovinčių dainininkų džiaugias šypsenas po ilgų bisavimų ir plojimų. Abipusis "naudingas" džiaugsmas atsiekė tai, ko ir siekė Aukuro ansamblio vadovai. Tik tokiu būdu einant mes sugebėsime patraukti prieauklį į Čiurlionio ansamblio gretas ar į kitus chorų, t.y. papildyti praręsiančias dainininkų gretas. Prie dainų priprantama. Arba dainos, -- nori ar ne -- pavilioja. Einate teisingu keliu. Būtų labai gera, jeigu jūsų pavyzdžiu pasinaudotų ir kiti mūsų ansambliai.

Koncertas buvo užbaigtas vyresniųjų šokėjų šokiais, kurie įvyko salės viduje. Tai buvo -- Subatėlė, Ragučiai ir Aštuonytis. Be paminėtų šokių vadovų dar reikės A. Gelažytė. Daug ko tikėtasi, bet buvo tokių išpildymo plonybių, kad iš tokio amžiaus vaikų ar paauglių visai nesitikėtume. Virš 300 detroitiečių ilgai neužmirš jaunųjų Clevelando artistų. Žinokite mūsų artimiausieji kaimynai, kad jūs apie 100 vaikų ir suaugusių pasišventėte Lietuvos prisikėlimui, o kartu ir Detroito jaunimo pažadinimui.

Malonu, kad šiuo pirmu žygiu Detroito Lituanistinės dr. V. Kudirkos ir Clevelando Vysk. M. Valančiaus mokyklų tėvai parodė didelį tautinį subrendimą ir šiuo savo pasiaukojimu ilgiems laikams atidarė abiejų miestų lietuviškųjų mokyklų širdingam bendradarbiavimui kelią. Abiejų miestų lietuviškųjų visuomenių bei bendruomenių širdys susijungė lietuviybės darbams ir lietuviškos dainos meilei. Didelis pasiaukojimas, dar didesnis įdeitas darbas, vaikų nuovargis ir nemiegotos valandos atnešė nenumatytų lietuviybės labai palūkanų. Tai vieningumo ir lietuviško darnumo šviesus pavyzdys!

V. Mingėla

SPORTO DIENOS

TINKLINIO VARŽYBOS CLEVELANDE

Šį šeštadienį, gegužės 29 d., Clevelande įvyks 1965 m. Š.A. Lietuvių Tinklinio pirmenybės. ŠALFAS-gos Centro Valdybos pavedimu, pirmenybės vykdė Clevelando LSK Žaibas. Šios varžybos skaitomos kaip XV-jų Š.A. Lietuvių Sportinių Žaidynių dalis.

Pirmenybės bus vykdomos šiose klasėse: vyrų, moterų, mergaičių ir jaunių.

Varžybos vyks Myron T. Herrick Junior High School, 5407 McBride Ave. Ši gatvė yra visai netoli nuo E. 55 St. ir Broadway susikirtimo ir pastarąsias gatves jungia. (St. Alexis ligoninė yra ant McBride ir Broadway kampo ir visai netoli salės.)

Rungtinių pradžia numatoma 10 val. ryto. Baigiminio rato susitikimas prasideda apie 4:00 val.

Pažymėtina, kad varžybų paibaigai bus Lietuvių vyrų rinktinės draugiškos rungtynės prieš garsiąją Clevelando Buckeyes komandą.

Varžybos dalyvaus apie 15 tinklinio komandų, daugumoje iš Chicago, Be abejo dėmesio centre bus Clevelando Žaibo susikirtimas su Chicago Nerimi moterų klasėje ir Chicago ASK Lituanica vyrų klasėje.

Lietuvių salėje įvyks žaidynių progą rengiamas pobūvis su š.

samblio vadovai. Tik tokiu būdu einant mes sugebėsime patraukti prieauklį į Čiurlionio ansamblio gretas ar į kitus chorų, t.y. papildyti praręsiančias dainininkų gretas. Prie dainų priprantama. Arba dainos, -- nori ar ne -- pavilioja. Einate teisingu keliu. Būtų labai gera, jeigu jūsų pavyzdžiu pasinaudotų ir kiti mūsų ansambliai.

Koncertas buvo užbaigtas vyresniųjų šokėjų šokiais, kurie įvyko salės viduje. Tai buvo -- Subatėlė, Ragučiai ir Aštuonytis. Be paminėtų šokių vadovų dar reikės A. Gelažytė. Daug ko tikėtasi, bet buvo tokių išpildymo plonybių, kad iš tokio amžiaus vaikų ar paauglių visai nesitikėtume. Virš 300 detroitiečių ilgai neužmirš jaunųjų Clevelando artistų. Žinokite mūsų artimiausieji kaimynai, kad jūs apie 100 vaikų ir suaugusių pasišventėte Lietuvos prisikėlimui, o kartu ir Detroito jaunimo pažadinimui.

Malonu, kad šiuo pirmu žygiu Detroito Lituanistinės dr. V. Kudirkos ir Clevelando Vysk. M. Valančiaus mokyklų tėvai parodė didelį tautinį subrendimą ir šiuo savo pasiaukojimu ilgiems laikams atidarė abiejų miestų lietuviškųjų mokyklų širdingam bendradarbiavimui kelią. Abiejų miestų lietuviškųjų visuomenių bei bendruomenių širdys susijungė lietuviybės darbams ir lietuviškos dainos meilei. Didelis pasiaukojimas, dar didesnis įdeitas darbas, vaikų nuovargis ir nemiegotos valandos atnešė nenumatytų lietuviybės labai palūkanų. Tai vieningumo ir lietuviško darnumo šviesus pavyzdys!

V. Mingėla

DETROITO Lituanistinės mokyklos ir V. Kudirkos vardo lituanistinės mokyklos Tėvų komitetas gegužės 20 d. Lietuvių namuose turėjo posėdį, į kurį buvo pakviesti ir LB atstovai. Detroito Lituanistinės mokyklos išlaikymas kaštavo 2,6500 dol. ir Kudirkos 1,100 dol.

Tėvų komitetai, peržvelgę švietimo tarybos nurodytas gaires, papildė detalesniais nuostatais kartu su LB atstovais. Pažymėtina, kad abiejų mokyklų vieši pasirodymai, iškylos ir t. t. būtų daromi koordinuoti, kas mokinius jungtų platesniame ir įdomesniame ratelyje, būtų ekonomiškiau ir solidariau.

Buvo užsimita ir apie galimą sujungimą dviejų mokyklų į vieną, bet nieko tuo reikalu nenuvartė. LB apylinkės Valdyba mano, kad tik geras noras ir darbu galima ir mokslo lygį tinkamoje aukštumoje laikyti ir nesutarimus pašalinti.

Tėvų komitetas numato pasiųsti mokinių tėvams anketą, kad išryškinti rūpimus klausimus ir tėvų pagidavimus.

Detroito LB apyl. Valdyba

kais ir bufetu, į kurį kviečiame atsilankyti ir Clevelando visuomenę.

Clevelando lietuviška visuomenė kviečiama nepraleisti progos pamatyti aukščiausią lietuviško tinklinio žaidimo klasę ir gausiai atsilankyti į varžybas bei į pobūvį.

(b)

IR VĖL PRAŠNEKO SPORTAS...

Jau antrą kartą vilniškis Sportas davė mūsų gyvenimo trumpą sportinę apžvalgą, deja ir šį kartą neišvengdamas įdurti stiprią adatą išeivijos sportininkų gyvenimui, juo labiau, kad jo geru taktininku buvo E. Šulaitis. Žinūčių autorius V.K. (azakevičius) minėdamas mūsų sportinio gyvenimo pradžią, štai kaip rašo: "prieš 15 metų Š. Amerikoje buvo organizuota lietuvių sportinė veikla, kuriai vadovauja buržuaziniai išeivijos sluoksniai: lietuvių sporto klubai JAV (netik JAV, bet Kanadoje, Australijoje ir kt. -- K.B.) pradėjo steigti 1949 m. Jeigu iš pradžių toji veikla buvo gan gyva, tai dabar pergyvena smukimą. Sporto apžvalgininkas E. Šulaitis rašo: "jau nebesigirdi lietuvių sportininkų veiklos Detroito, (sic) Juk Detroito Kovas tapo 1965 m. lietuvių krepšinio miesteliu -- K.B.) Hartforde. Vos tik palaikoma gyvybė Rochesteryje, Omahoje. Daugelis lietuvių kolonijų neburturi sporto klubų: Philadelphia, Pittsburghas ir kitos vietovės liko užmirštos" (E. Šulaitis "ašaros" greičiausiai pamotės iš Vienybės -- K.B.).

Daugelis lietuvių sportininkų suvilioti geresnių sąlygų, perėjo į amerikietiškas organizacijas. Štai Chicago Lituanicos akademijos sporto klubas prieš 12 metų kultivavo 7 sporto šakas, o dabar teliko trys ir tai klubas neturi pakankamai lėšų būtiniausiems reikalams apmokėti. Prie lietuviškų išeivijos sporto smukimo prisideda reakcinių politikierių klaidos.

Iš savo pusės norėtume pridėti, kad V.K. (asakevičius) gal ir gerai padarė, paėmdamas nors šališkas E. Šulaitis žinias, iš kurių pavergtos Lietuvos gyventojai ir sportininkai sužinojo apie lietuviškas kolonijas JAV miestuose ir ten veikiančius sporto klubus. Tačiau dar daugiau vilniškis Sportas pasitarnautų pavergtai Lietuvai, duodamas ne vien E.Š. žinias, bet ir kitų laikraščių bendradarbių, kurie teisingai atvaizduoja mūsų sportinį gyvenimą.

Taigi, vilniškis Sportas, pažymėjęs E. Šabaliauskaitės (traukimą į Kanados stalo teniso rinktinę pasaulio pirmenybėms, sekančiuose nr. savo pranešimuose iš Jugoslavijos ne puse burnos neprasižiojo, kad varžybose dalyvauja dvi lietuvaitės -- viena iš Vilniaus su Sov. S-gos rinktine, kita -- iš Toronto su Kanados rinktine. Tačiau didžiausioj sportininkų minioj, abi penkiolikmetės lietuvaitės viena ant

raš surado ir nuoširdžiai išsikalbėjo.

Pereinant prie pačių stalo teniso pirmenybių reikia pažymėti, kad pirmuoju smuiku čia grojo Azijos atstovai -- japonai ir kiniečiai, kurie ir tapo pasaulio meisteriais. Komandiniai, vyrų grupė, valstybės išsirikiavo šia tvarka: 1) Kinija 2) Japonija (baigė pralaimėjo kinams 5:2). 3) Š. Korėja, 4) Jugoslavija, 5) Čekoslovakija 6) Švedija, 7) Anglija, 8) Sov. Sąjunga 9) Vengrija, 10) Vak. Vokietija, 11) Rumunija, 12) Iranas. Moterų pusėje: 1) Kinija, 2) Japonija, 3) Anglija, 4) Rumunija, 5) Vengrija, 6) Vakarų Vokietija, 7) Čekoslovakija, 8) Jugoslavija, 9) Sov. Sąjunga, 10) Ryt. Vokietija.

Ir vienetuose dominavo kiniečiai ir japonai, nors ketvirtą baigė dar buvo du europiečiai: vokietis ir rumūnė. Japonai laimėjo tik moterų vienetai ir mišrų dvejetą, tuo tarpu visi kiti titulai atiteko kiniečiams. Sekančios pasaulio pirmenybės bus 1967 m. Australijoje.

IŠEIVIJOS GYVENIMAS

Balandžio mėn. 22 d. Stamford, Conn., eidamas 60 m. mirė žinomas nepriklausomos Lietuvos sportininkas - futbolininkas, Kauno LFLS komandos kapitonas a.a. Nikodemus Čerekas.

* TORONTIETĖ E. SABALIAUSKAITĖ grįžo iš pasaulio stalo teniso pirmenybių Liublianoje, Sukovoti prie žalojo stalo su Sov. Sąjungos atstove lietuvaitė Laima Balaišyte jai neteko, tačiau asmeniškai susipažino ir keletą kartų kalbėjosi.

Kanados sporto klubai jau pradėjo lauko teniso ir lengvosios atletikos treniruotes.

K. Baronas

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ BANGA

CAPE COD'E, MASS.
GREAT MARSH ROAD.
CENTERVILLE, MASS.

- Prie Atlanto vandenyno. Golfo srovės šildomo garšaus Craigville Beach.
- Patogūs kambariai ir atskiri namukai, kur patiems galima gamintis valgi.
- Skanūs lietuviški valgiai.
- Grynas pušų oras ir rami vietovė poilsiui.
- Svečiams be nuosavų automobilių -- transportacija į ir iš paplūdimio.
- Šalia "Bangos" randasi ežeras su paplūdimiu. Žuvinimo mėgėjams yra laivelis.
- Norintieji puikiai praleisti atostogas prašomi su užsakytais kreiptis šiuo adresu:

A. Pakštys,
BANGA,
Box 188, Centerville,
Cape Cod, Mass.
Tel. (617) SP 5-4633.

GERIAUSIAI PAILSĖTI PER ATOSTOGAS GARSIAJE
CAPE COD - OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO -- GRAZIOJE LIETUVIŠKOJE
JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir k. dekoratyvinių medžių parko. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkupa.
- Visai arti šiltos srovės, privatus jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Visa tai suteiks Jums tikrą poilsį ir sustiprins sveikatą todėl visi maloniai kviečiami atvykti praleisti savo atostogas.

Atidaroma vasarą, nuo
birželio mėn. 15 d. iki rugsėjo 15 d.

Iš anksto kreiptis Ed. Jansonas, 15 Rosedale Street, Boston, Mass. 02124. Tel. 288-5999, o po birželio 15 d. tiesiai į vilą Audronė, Mrs. Marija Jansonas, Osterville Cape Cod, Mass. 02655.

PELNYKITE DIVIDENTUS KETVIRČIAIS VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

4½% DIVIDENTAI ISSIUNČIAMAI PAŠTU KETVIRČIAIS... INVESTMENT SĄSKAITOMS.

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

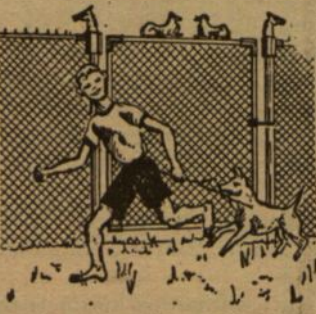
1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juožas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: Area Code 312; 242-4395;

Suburban Phone: 656-6330.

DABAR GERIAUSIAS LAIKAS ĮRENGTI TVORAS JŪSŲ NAMŲ PUOŠNUMUI IR SĖLMOS SAUGUMUI.

Įrengiame tvoras, duris, langus, stogelius, tureklus ir kitus įvairaus metalo, plastikos ir stiklo gaminius jūsų pagerinimui ir papuošimui.

KOSTAS BUTKUS

Telefonai: CHICAGO

Ludlow 5-6291,

bet kuriuo laiku,

Prospect 8-2781

rytais ir vakarais.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Ralph J. Perk**, Cuyahoga County Auditor, yra išrinktas Lenkų Veteranų egzilyje sąjungos garbės nariu.

Priežastis tos abipusės garbės yra R. J. Perko pastangose ir darbuose, kurie reiškiasi tautybių grupių suartinimo ir bendradarbiavimo darbuose.

Lenkų veteranų organizacija, kurią sudaro II Pas. karo dalyviai, š. m. birželio 6 d. Sheraton Cleveland viešbutyje ruošia Ralph J. Perk pagerbimo banketą, kaip reikšmingą pradžią pradėtojo darbo Clevelande veikiančių tautybių tarpe.

I tą banketą kviečiamos visų tautybių organizacijos ir jų atstovai.

Norintieji iš anksto rezervuoti sau pakvietimus, skambina telef. BR 1-2774 arba 371-5564.

Banketui vadovaus dr. J. R. Moszynski, Case Institute of Technology profesorius ir lenkų veteranų sąjungos pirmininkas.

FILISTERIŲ SKAUTŲ SĄJUNGOS SUVAŽIAVIMO PROGA AKADEMINIO SKAUTŲ SĄJŪDŽIO CLEVELANDO SKYRIUS

š. m. gegužės 30 d., 8 val. vak. (sekmadienį),

Hospitality Motor Inn salėje (90-91 kelių sankryžoje) rengia

PAVASARIO BALIŲ

Maloniai kviečiame ne tik A.S.S. narius ir iš toli suvažiavusius filisterius, bet ir Clevelando visuomenę gausiai atsilankyti į balių.

Baliaus pradžia punctualiai 8 val. vak. su vakariene. 9:30 visiems pavalgius seks koncertinė dalis, kurią išpildys solistė **Aldona Stempužienė**. Po programos seka šokiai, grojant garsiam "ANGEL SANCHEZ" (latin American) orkestrui.

Kadangi baliaus dalyvių skaičius ribotas, jėjimas tik su pakvietimais, kuriuos prašome iki gegužės 28 d. užsakyti pas skyriaus valdybos narius — **Kęstutį Steponavičių** — tel. FA 1-5906, **Mindaugą Leknicką** — tel. 371-5940.

Dėl stalų skambinti **Jurgiui Šenbergui** — tel. GL 1-0188.

Sol. A. Stempužienė

• **Amerikos Lietuvių Konservatorių Klubas** pasiuntė telegramą prezidentui L. B. Johnsonui, pritariančiai jo griežtai politikai Vietname ir Dominikų Respublikoje.

Ta proga laiškas pasiųstas ir kongresmanui **Howard Smith**, kuris pirmininkauja Kongreso komisijai, svarstančiai rezoliucijos dėl Pavergtų Tautų komiteto įgyvendinimo.

• **Amerikos Lietuvių Konservatorių Klubas**, tęsdamas aktualių politinių paskaitų seriją, penktadienį, gegužės 21 d. Čiurlionio Ansamblio namuose svečiu ir paskaitininku turėjo kongresmaną **Michael A. Feighan**.

Kongresmanas **M. A. Feighan** savo trumpoje paskai-

toje užakcentavo prezidento Johnsono užsienio politikos naujausius posūkius, išsiskiriančius visuomenės tarpe didesnę juo pasitikėjimą. Kong. M. A. Feighan po paskaitos atsakė į visą eilę paklausimų ir po to paskyrė laiko privatiems pasikalbėjimams.

I paskaitą atsilankė visa eilė kitų tautybių organizacijų atstovų.

Susirinkimui vadovavo **ALT Clevelando sk.** pirm. inž. **A. Pautienis**, prieš tai rink. **M. A. Feighan** susirinkusiems pristatė klubo sekretoriui adv. **J. Smetonai**.

• **Svečiai iš Floridos**. Kelias dienas praleido Clevelande lankydamis savo gimines ir artimuosius buvus clevelandietis **Jonas Verbelas** su žmona **Elena**. Jie gyvena Dania, Floridoje, netoli Miami, ir yra veiklūs Miami lietuvių organizacijoje.

Verbela atvyko iš Chicago, kur aplankė sergantį žentą.

MIRUSIŲJŲ DIENOS MINĖJIMAS

L.V.S. Ramovė Clevelando skyriaus valdyba 1965 m. gegužės mėn. 29 d., šeštadienį, 2 val. p. p. iš Šv. Jurgio parapijos bažnyčios važiuoja aplankyti mirusiųjų kapus. Prašoma dalyvauti narius ir gimines.

Sekmadienį, 1965 m. gegužės 30 d. tuoj po pamaldų, 12 val. iš Šv. Jurgio parapijos bažnyčios važiuojame į Mauzoliejų aplankyti

Lietuvos prezidento **Antano Smetonos** kapo.

Pirmadienį, 1965 m. gegužės 31 d., 9 val. ryto pamaldos Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, už mirusius narius. Skyriaus nariai renkas 8 val. 15 min. Dalyvausime su vėliava kartu su Amerikos veteranais vėliavos pakėlime. Po pamaldų prašome dalyvauti Amerikos veteranų ruošiamuose pusryčiuose. Šeimai 1 doleris. Narius, gimines ir pažįstamus prašoma kuo skaitlingiau dalyvauti.

Skyriaus Valdyba
L.V.S. Ramovė

• **Ar ne per daug mokate už savo namų bei baldų ir kt. nuo ugnies bei Jūsų nelaimės?** Pasitikrinkite pas **Z. Obelenį** 531-2211 ar **V. Giedraitį** 944-6835.

PARDUODAMAS NAMAS

Mūrinis 4 butų apt. — 5-5-5-5. Atskiri gazo pečiai, prieky ir gale porčiai. \$240 mėnesį pajamų. **Geras pirkinys** už \$15,500. Skambinkit savininkui tel. 942-7405. (58-64)

FILISTERIŲ SKAUTŲ SĄJUNGOS SUVAŽIAVIMAS CLEVELANDE

FSS suvažiavimas ir studijų dienos Clevelande, Čiurlionio Ansamblio Namuose (10908 Magnolia Dr., telef. 795-5862), prasideda šeštadienį, gegužės 29 d., su dalyvių registracija ir užkandžiais. Atidarymas įvyks 2 val. po pietų, toliau seks prezidiumo ir komiteto sudarymas bei įvairių FSS reikalų svarstymas.

4 val. po pietų prasidės studijų programa, tema "Lietuvis intelektualas profesinės ir visuomeninės atsakomybės kryžkelėje". Įžanginę paskaitą "Profesional in the American Society" skaitys amerikietis gerai žinomas sociologas, Case Institute of Technology sociologijos profesorius **R. Davis**. Paskaita lietuvių amerikiečių aplinkoje. Antrąją paskaitą (5 val. po pietų) apie lietuvių, dirbančių profesinį darbą amerikiečių aplinkoje ir lietuviškoje visuomenėje, skaitys psichologas fil. **Vytautas Černius** iš Chicago.

Po paskaitų ir diskusijų, 6:30 val. vakaro, bus bendra vakariene 8 val. vakaro Čiurlionio Ansamblio Namuose įvyks Literatūros ir Muzikos vakaras suvažiavimo dalyviams ir svečiams. Programą atliks solistė **Nerija Linkevičiūtė** iš Chicago, padainuodamą

ma keletą dainų bei arijų, poezijos skaitys **Rimas Vėžys** iš Chicago, ir smulku gros **Steponas Kairys** iš Toronto. Visi žinomi menininkai ir aktyvūs skautai akademikai. Po programos seks šokiai ir pasilinksminimas.

Sekmadienį, gegužės 30, Šv. Jurgio bažnyčioje (Superior Ave. ir East 68th St.) 10:30 val. ryto bus Šv. Mišios, 12 val. Čiurlionio Ansamblio Namuose bendri pietūs. 1:00 val. po pietų menų parodos atidarymas. Parodoje dalyvauja 12 akademikų skautų menininkų iš Chicago, Detroito, New Yorko ir Clevelando su savo tapybos, keramikos, skulptūros ir kitais darbais (apie 40 eksponatų). Paroda tęsis savaitę laiko.

2:00 val. po pietų studijų tase vyks **Howard Johnson Motor Lodge** (East 107 St. & Euclid Ave.) Penthouse Conference Room. Pirmoji paskaita bus "Lietuvis slavistas tarp Maskvos, Vilniaus ir Amerikos", kalbės **Ohio State University** profesorius dr. **R. Šilbajoris**. Po to seks simpoziumas "Asmuo profesinių ir visuomeninių reikalavimų kryžkelėje", kuriame kalbės dr. **Ina Užgirišienė** (Urbana, Ill.), **Dalia Bulgarytė** (New York), dr. **Jurgis Gimbutas** (Boston), **Vytautas Kamantas** (Cleveland), **moderuos Romas Kezys** (New York).

Po trumpos pertraukos, 4:30 val. po pietų įvyks trumpa FSS sueiga.

8 val. vakaro Hospitality Motor Inn salėje (Interstate 90 ir State 91 kryžkelėje) įvyks nuotalkingas Pavasario Balius. Koncertinę dalį išpildys neseniai iš Vokietijos sugrįžusi mūsų iškilioji solistė **Aldona Stempužienė**.

Pirmadienį, gegužės 31, kada prisimenami mirusieji ir lankomi kapai, bus lankomas Lietuvos Prezidento ir Skautų šefo **Antano Smetonos** kapas. 11 val. ryto išvykstama nuo Čiurlionio Ansamblio Namų į Knollwood Cemetery (prie State 91 apie 1 mylią į pietus nuo US 322), kur mauzoliejuje bus padėtas vainikas 12 val.

Suvažiavime dalyvauti užsiregistravo daugelis filisterių iš JAV ir Kanados miestų. Laukiama ir daugelio svečių. Visa lietuvių visuomenės yra kviečiama dalyvauti studijų dienų programoje, aplankyti parodą, pasilinksinti balijūje, ir prisiminti mirusį mūsų Prezidentą. Suvažiavimo smulkesnių informacijų galima gauti pas FSS CV Pirmininką dr. **Stepą Matą** (naujas adresas: 7216 Dania Dr., Cleveland 44131, Ohio, telef. 524-3242).

V.K.

Adv. **Julius Smetona**, **Irena Šatkauskienė** ir **G. Moszynski**, Case Institute of Technology profesorius, 1944 metų Varšuvos sukilėlis, po kongresmano **M.A. Feighan** paskaitos. V. Plodžinsko nuotrauka

JAV Kongreso atstovas **Michael F. Feighan** tarp grupės dalyvių po susirinkimo, kuriame jis darė pranešimą. Susirinkimą buvo sušaukęs Lithuanian-American Conservative Club. Nuotraukos iš kairės: **Levente Homonnay** (vengrų) klubo pirm. dr. **V. Ramanauskas**, kongreso atstovas **Michael A. Feighan**, **Aldona Knystautaitė**, adv. **Julius Smetona**, **Reka Homonnay** (vengras) ir inž. **Algis Pautienis**, V. Plodžinsko nuotrauka

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES
Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue EN 1-1763
936 East 185th St. KE 1-7770

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

J. P. MULL-MULIOLIS
REALTOR
Šv. Jurgio parapijoje
Turime keletą gerų viešos ir dviejų šeimų namų. Bonna, Hecker, Addison, Cornelia ir kt. Arti gero susisiekimo. Bažnyčios, mokyklos. Nebrangūs, galima pirkti su mažu įmokėjimu. Nedidelis mokesčiai. Suinteresuoti skambinkite.

Investavimui
32 butų, arti Lake Shore Blvd. Naujas — mūrinis.

8 butai, nuoma 440 dol. mėn. 22,000 dol. Duokite pasiūlymą.

Didelis pareikalavimas vienes ir dviejų šeimų namų šv. Jurgio ir šv. Vito rajone. Norintieji parduoti ssubiai skambinkite UE 1-6666.

Lietuviai bendradarbiai:
Alg. Dailidė ir Ant. Mikoliūnas
15969 Euclid Ave.
UL 1-6666

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Vincas Kizlaitis, Vilties leidyklos bendradarbis, padidino savo įnašą Vilties draugijai visu 350 dol. V. Kizlaičio įnašas Vilties draugijos valdybos buvo priimtas nuoširdžia padėka ir įvertintas gražiu bendradarbiavimo pavyzdžiu.

• Pašto įstaigų vadovybė praneša, kad gegužės 31 d., pirmadienį, pašto įstaigos neveiks ir paštas nebus išnešiojamas. Bus tik surenkamos pašto siuntos iš dėžučių ir pristatomos "special delivery" siuntos.

• Dail. Kęstutis Zapkus, tris metus tobulinęs Europoje, gegužės 17 d. Chicagoje, K. Kazimiro galerijoje, 156 E. Ontario St., atidarė Europoje sukurtų darbų parodą, kuri tęsis ligi birželio 18 d.

• Solistė Prudencija Bičienė atliks Vyčių seimo metu ruošiamo koncerto programą. Vyčių suvažiavimas šiais metais įvyks rugpjūčio mėn. 5-8 dienomis Statler Hilton viešbutyje. Los Angeles mieste. Koncerto programą padės atlikti šv. Kazimiero parapi-

jos choras ir solistai, vadovaujami komp. Broniaus Budriūno. Koncertas įvyks rugpjūčio mėn. 6 d., penktadienį, 8 val. 30 min. puošnioje Pacific salėje, kur tame viešbutyje vyksta patys didieji ir iškilmingieji rengimai.

• JAV-bių LB Vakarų apygarda ruošia specialią konferenciją 1965 metų rugpjūčio mėn. 7 ir 8 dienomis Statler Hilton viešbutyje, Los Angeles mieste. Tuo pat metu ten vyks ir Lietuvos Vyčių seimas. Į tą LB konferenciją pakviesti visi LB centro vadovai: J. Bachunas, St. Barzdukas, V. Volertas, J. Jasaitis ir kt. LB Vakarų apygardos vadovybė, kuriai vadovauja K. Liaudanskas, ruošia konferencijai plačią ir įdomią programą.

• New Yorko Skautams Remti Komitetas, kurį sudarė: Č. Ašbergas, A. Gerulaitienė, J. Kiaunienė, V. Labutis ir P. Leveckienė, š. m. gegužės mėn. 15 d. iš pareigų pasitraukė ir inž. Juozas Butkaus sušauktame Skautų Stovyklavietei Pirkti Vajaus Komitete nedalyvauja.

CHICAGOS LIETUVIAI TEISININKAI

Gegužės 16 d. Jaunimo Centre buvo susirinkę Chicago lietuviai teisininkai filmos iš Lietuvos gyvenimo pasižiūrėti, naujos valdybos rinkti ir metraščio reikalui pasitarti.

Pirmininkavo Rapolas Skipitis, sekretoriavo Jadvyga Gaudušienė.

Tylos minute buvo pagerbtas miręs Boleslovas Masiulis.

Alvudo paskolintą filmą iš Lietuvos gyvenimo demonstravo inž. Juozas Slabokas.

Pirm. Jurgis Kasakaitis pranešė apie draugijos praėjusių metų veiklą, o dr. Petras Jo-

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖ SAJUNGA

savo suvažiavimo proga ruošia iškilmingą

BALIŲ,

kuris įvyks š. m. gegužės 29 dieną, Statler Hilton Hotel, 7 Avenue ir 33 Street, New York, N. Y.

7 val. vak. kokteilis, 8 val. vakarienė ir 10 val. vak. šokiai iki 2 val. ryto, grojant neolituanų orkestrui iš Chicagos ir dalyvaujant Vandai Stankienei.

Įėjimas 12 dol. asmeniui. Jaunimui vien tik į šokius 3 dol.

Kviečiame lietuvių visuomenę gausiai atsilankyti. Bilietus iš anksto galima įsigyti pas ALT S-gos Seimo rengimo komiteto pirmininką Albina Trečioką, 185 N. Sterling Drive, Orange, N. J. 07050. Telef. 675-3925, Code 201. Banketo rengimo komitetą: Jurgį Sirusą — pirm. 85-59 88 St., Woodhaven 21, N. Y. HI 1-8724; Petrą Lanį — 1248 Waverly Pl., Elizabeth, N. J. 353-1169; Antaną Seniką — 24 North Road, Great Neck, N. Y. HU 7-5407.

Baliuje bus progos ne tik pasilinksinti, bet ir sutikti senai matytų draugų bei pažįstamų iš visos Amerikos atvykusių Seimo atstovų ir jų šeimų. Rūbai vakariniai.

Rengimo Komitetas

Vanda Stankienė

kaitė, A. Jonikas, R. Jonynaitė, R. Lazauskienė, D. Liubinskienė, K. Mačiulaitis, V. Masiulis, K. Paulauskas, O. Pračkailaitė, D. Puodžiūnas, B. Šakevičiūtė, J. Simonaitytė, J. Šuopytė, A. Usevičiūtė, A. Vaičieliūnaitė, M. Vopalaitytė, D. Valatkaitytė, J. Valentinaitė ir K. Žebrauskaitė. Kursus pravedant daug darbo įdėjo mokytojai F. Gramontienė, A. Martienė, N. Pupienė ir F. Strolia.

Apyg. pirm. B. Nainys, sveikindamas diplomantus pabrėžė tautinių šokių reikšmę lietuvių bės išlaikyme ir lietuvių gyvenime. Šokyje lietuviškasis jaunimas parodo savo tautos kultūrinę lobį svetimiesiems. Jis apyg. vardu padėkojo visai eilei lietuvių veikėjų, įgalinusių šiuos kursus suorganizuoti ir tinkamai praveisti.

V. A. Račkauskas

Detroitiečių aukos J. Kaupo raštams leisti

Dr. J. Kaupo raštams leisti komiteto pagelbinis skyrius Detroitė metų bėgyje surinko \$791.00 sumą, nors aukotojų buvo tik 75. Aukota sekanti:

Po \$100.00: dr. Vytautas Majauskas ir dr. Vytautas Milleris, Po \$ 50.00: Vladas Pauža, Vladas ir Bronė Seleniai,

Po \$25.00: dr. Justinas ir Regina Piktnai,

Po \$20.00 dol.: dr. Kazys ir Elena Karveliai, dr. Kęstutis ir Vitalija Kebliai, Bronė ir Alfonsas Nakai,

Po \$15.00: dr. Povilas ir Vanda Šepečiai,

Po \$10.00: Juozas ir Aldona Bagužiai, Leonas Bulgariš, Povilas Cečkus, Jonas Černius, dr. Adolfas Damušis, Aldona Dulaitienė, Eugenijus ir Danutė Jankai, Algis Jokubaitis, Leonardas ir Emilė Kurkai, Danguolė Majauskaitė, dr. Martyna Miškinienė, Jūratė Pečiūrinė, dr. Gustavas ir Lidija Petersonai, dr. P. Puskepalaitienė, Antanas Rašytinis, Stepas ir Stasė Smalinskai, Vylius Vasiulis, Algis Zaprackas, Vincas Žebertavičius.

Po \$5.00: Elena Arbienė, Asminai, Algimantas ir Benita Astaiziai, Algis Augūnas, Vladas ir Angelė Bajaliai, dr. Leonas ir Marija Bajorūnai, Algis Bražėnas, Juozas Doveinis, Stepas Dryža, Stasys Garliauskas, Pranas ir Galina Gobiai, M. Jankauskas, Jonas Jonynas, Vacys Kriaučiūnas, Vacys Lelis, Kazys Memėnas, Liucija Mingėlaitė, Vacys Mitkus, Benediktas Neverauskas, Edvinas ir Marta Okai, A. Osteika, Leonas ir Danutė Petroniai, Vytas Petrusevičius, Alfonsas Plepys, Stasys Račiukaitis, Jonas ir Stasė Ratnikai, Algimantas Rudžiūnas, Algis Rugienius, Ignas Skirgaudas, Kazys Sragauskas, Česlovas ir Ada Stanulilai, Jonas Šostakas, Vincė Udrinė, Vytautas ir Ona Valiai, Jonas Valukonis, Viktoras ir Birutė Veselkai, Antanas ir Erna Žlakauskai, Alfonsas Žiedas.

Po \$2.00: dr. Fel. Olšauskaitė Marija Sims.

Po \$1.00: Vytautas Bauža, E. Gerulaitienė, Valerijus Gražulis, A. Jankauskaitė, dr. J. Mikulionis, A. Musteikis, K. Navasaitis.

Čia neįeina tie detroitiečiai, kurie aukoję velionio J. Kaupo laidotuvių metu, o vėliau per šeštadienį lituanistinę mokyklą. Tos aukos buvo pasiųstos be tarpiai centriniam komitetui Chicagoje ir aukotojų pavardės jau buvo spaudoje skelbtos.

Š. m. balandžio 14 d. posėdyje komitetas nutarė aukų rinkimą tęsti tol, kol visi Juliaus Kaupo ir lietuviško rašto gerbėjai gaus progą paaukoti. Būtime labai dėkingi, jei aukotojai nelaukty paraginimo, o patys kreiptųsi į vieną iš k-to narių: Vitaliją Bogutaitę - Keblienę, dr. A. Damušį, dr. St. Juzeną, dr. K. Keblį, dr. V. Majauską, dr. V. Millerį, Vl. Mingėlą, A. Naką, Vl. Paužą, dr. J. Pkūną ir Algį Zapracką. Būsimiems aukotojams dar kartą primename, kad visi, aukoję nemažiau 5 dol., gaus pirmąjį rašytą tomą, o aukoję nemažiau 10 dol. - abu tomus. Aukoję nemažiau 50 dol. yra laikomi dr. Juliaus Kaupo raštų leidimo mecenatais. Visų naujų aukotojų pavardės bus skelbtos spaudoje.

Dr. J. Kaupo raštams leisti k-to Detroito Sk. Valdyba

Naujoji Lietuvos Teisinių Draugijos Chicago skyriaus valdyba, išrinkta gegužės 16 d. Sėdi iš kairės: Jurgis Kasakaitis, Ona Tamulevičienė ir Antanas Sugintas, Stovi: Felicijus Gaudušas ir dr. Petras Jokubka.

KENOSHOS LIETUVIAI

• L. B. Kenoshos apylinkės pavasarinis parengimas įvyks gegužės 29 d., 7 val. vakare šv. Petro parapijos salėje. Programą išpildys Cicero mokyklos mokiniai.

Birželio minėjimas įvyks birželio 6 d., 3 val. p. p. šv. Kazimiero parapijos salėje Racine. Kalbės V. Šimkus. Bus rodomas filmas iš Lietuvos gyvenimo. Rengia Kenoshos ir Racine ALT skyriai.

Wisconsino Lietuvių Diena įvyks liepos 18 d. Minikowskio parke. Lietuvių Dienos parengimui jau su-

Juozas Šlajus įteikia tautinių šokių kursus baigusiai Mildai Vadovalaitė baigimo diplomą ir knygą "Tautinių šokių mokytojų kursų konspektai". Vidury stovi LB Chicago apyg. pirm. inž. B. Nainys, V.A. Račkausko nuotrauka

TAUTINIŲ ŠOKIŲ KURSAMS PASIBAIGUS

Pirm. inž. Broniaus Nainio vadovybėje sutelktos intelektualinės pajėgos LB Chicago apyg. valdyboje įspaudžia vis ryškesnius pėdsakus lietuvių išlaikymo dirvoje.

daryti komitetai.

Lietuvių Dienoje norima pademonstruoti mūsų tautiečių vienybę. Kaip iš amerikiečių, taip ir iš lietuvių dalyvaus nemažas skaičius aukštųjų pareigūnų — svečių. B. J.

Sausio 7 d. suorganizavo tautinių šokių kursus. Išrašė 42 klausytojai, iš kurių 26 gavo gegužės 7 d. Jaunimo Centre baigimo diplomus. Diplomai, meniškai pagaminti dailininko Vl. Vijeikio, buvo įteikti drauge su kelių šimtų lapų storumo knyga "Tautinių šokių mokytojų kursų konspektai". Ją paruošė ir techniškai sutvarkė ALTS aktyvus narys Juozas Šlajus.

Kursus sėkmingai baigė ir diplomus gavo: V. Aleknavičienė, B. Bačkauskaitė, J. Baukytė, J. Bielskiūtė, Z. Burneikytė, L. Čepaitytė, A. Indreikaitė, B. Indre-

Detroitė dideliu pasisekimu praėjo dail. Viktoro Petravičiaus suruošta dailės paroda, iš 40 išstatytų darbų buvo parduota 32. Paroda buvo suruošta Lietuvių Namuose. Nuotraukoje dail. V. Petravičius (dešinėje) su parodos rengėjais inž. S. Banėliu ir S. Smalinskiene prie Lietuvių Namams padovanoto paveikslėlio "Didinga praeitis". J. Gaižūčio nuotrauka

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad š. m. gegužės 6 d. po ilgos ir sunkios ligos mirė Buenos Aires mieste, Argentinoje, buvęs Vilniaus Apylinkės teismo teisėjas

ALFONSAS KAIRELIS.

Dėl skaudaus atsiskyrimo giliai liūdinčios

žmona

Ona Lukšytė-Kairelienė ir duktė Rasa